

OFFICERSTIDNINGEN

MEDLEMSTIDNING FÖR
OFFICERSFÖRBUNDET
NR 3 | 2016

MP:

Stulen militär materiel säljs i slutna grupper

SIDAN 20

**Ny IKFN-
handbok**

SIDAN 14

**Ny forskning
om belastning**

SIDAN 12

**Arméchefen
avgår**

SIDAN 16

INSÄNDARE:

**Bekymrad
skattebetalare**

SIDAN 32

NEW TACTICAL CAPABILITY

The 120 mm Insensitive Munition High Explosive Tracer (IM HE-T) will complement a tank's current main gun ammunition with an IM-compliant, full bore HE multipurpose warhead. It is capable of defeating bunkers, fortifications and light armored vehicles, in addition to enemy personnel and ground forces.

A true multi-purpose ammo, the IM HE-T round offers increased power, flexibility and accuracy for current and future environments.

nammo

SECURING THE FUTURE

Bra utredning om framtidens officersutbildning

I dagarna har brigadgeneral Roland Ekenberg presenterat sin utredning om framtidens officersutbildning. Officersförbundet har på ett bra sätt varit informerade och delaktiga i utredningen. Yrkesofficerarnas utbildning är givetvis en viktig och avgörande fråga för Officersförbundet.

Det handlar i grunden om att trygga och säkerställa officersyrkets fortsatta utveckling som professionen. Sedan tvåbefälssystemet infördes 2008 har fokus legat på att utveckla utbildningen av specialistofficerarna – officerarnas utbildning har inte uppmärksammats i samma utsträckning. Nu är det helhetssynen på just officersutbildningssystemet som avhandlas vilket är både bra och efterfrågat.

En viktig utgångspunkt för utredningen har varit promemorian från 2014 där dåvarande ÖB och FHS rektor beskrev sin syn på grunderna för framtidens officersutbildning. Där läggs bland annat fast att det ska vara en akademisk utbildning på professionens villkor. En viktig del som utredningen kommit fram till är att den generella kunskapen om vad "en akademisk professionsutbildning vilande på vetenskaplig grund" innebär är bristfällig hos många i Försvarsmakten. Utredningen har därför vinnlagt sig om att förklara innebörden av det och vilka krav det ställer och vilka möjligheter det ger.

Fördjupade kunskaper

Det är viktigt att fastställa att profession och akademi inte ska uppfattas som separata element i utbildningen. Officersyrket ska förstås som en profession, vilken ska stödjas av officersutbildningen. Det är alltså inte relevant att tala om professionens krav kontra akademiska krav, då

det handlar om en helhet. Syftet är att militär kompetens ska stärkas i kombination av teoretisk och praktisk kunskap. Att förstå akademisk kunskap som teoretisk och professionskunskap som praktisk blir därför missvisande och tenderar att leda till en diskussion eller avvägning om vad som är viktigast. Akademi och profession ska gemensamt leda till både fördjupade kunskaper och större självständighet i kärnverksamheten. Därför är det varken relevant eller möjligt att särskilja akademi och profession när man talar om officersutbildningen.

För- och nackdelar

Utredningens avgörande rekommendation är en ny tidigarelagd högre officersutbildning som genomförs redan när man läser mot majors- eller örlogskaptensnivån (OF 3) och inte som idag först mot överstelöjtnants- och kommandörskaptensnivån (OF 4). Det är ett förslag som Officersförbundet står bakom och tycker är bra. Det är rimligt med hänsyn till den önskade effekten av flerbefälssystemet. Det ökar kvaliteten på officerskåren och ökar officerens användbarheten tidigare på högre nivåer i staber och som lärare. Utredningen ger förslag på två olika handlingsalternativ som Försvarsmakten nu har att ta ställning till; dels en tvådelad högre utbildning, dels en sammanhållen utbildning om två år. Det finns för- och nackdelar med båda alternativen, men Officersförbundet för-

Foto: Cecilia Larsson

ordar alternativet med den sammanhållna tvååriga utbildningen som leder till nivån OF 3. Det ger en bredare och djupare kompetens som innebär att man som OF 3 fullt ut kan verka på operativ och militärstrategisk nivå i staber och på förband.

Utredarens förslag innehåller också en kortare ren chefsutbildning mot nivån OF 4 vilket Officersförbundet tycker är bra. Kompetensutvecklingen mellan officersprogrammet och den nya högre officersutbildningen förslås bli stridskraftshefernas ansvar. För att hålla ihop all utbildning föreslår utredningen också en tydligare styrning av en chef. Sammantaget många bra och genomtänkta förslag.

STOCKHOLM, 13 APRIL 2016
LARS FRESKER, FÖRBUNDSORDFÖRANDE

> KANSLIET

Förbundsdirektör

Peter Löfvendahl
 Arbete: 08-440 83 56
 Mobil: 070-580 51 07
 peter.lofvendahl@officersforbundet.se

Kamrer Susanne Skäfte

Ombudsmän

Patrik Larsson, Conny Jansson
 Mikael Boox, Mikael Kenttälä
 Pelle Avelin, Fredrik Norén

Medlems- och försäkringsservice

Susanne Bredberg
 Carina Viklund

Förhandlingschef

Susanne Nyberg

Stf förhandlingschef

Kerstin Persson

Informations-, webb- och pressansvarig

Daniel Skoglund

Redaktör/kommunikatör

Vakant

Officersförbundets förtroendevalda revisorer

Jonas Holmgren
 Bengt Lundberg

Adress

Officersförbundet
 Box 5338, 102 47 Stockholm

Telefon

08-440 83 30

Fax

08-440 83 40

E-post

kansliet@officersforbundet.se

INNEHÅLL

LEDARE

3 Bra utredning om framtidens officersutbildning

NYHETER

- 5 Anmälningar om störande flygtrafik ökar
- 6 Telefonsamtal kan fylla officersklasserna
- 7 Problemen hopar sig i marin teknisk tjänst
- 8 Svenska veteraner sover gott
- 9 Strid ställer regler mot omdöme
- 10 Grönt ljus för huvudskyddsombud
- 11 Svenska officerare: Proffsiga men pratiga
- 12 Rätt kost ger snabbare återhämtning
- 14 "Fan ta den som dolt är här!"

REPORTAGE

- 16 Arméchefen Brännström avgår
- 18 Rastlöshetens frånvaro

FÖRBANDSBESÖK

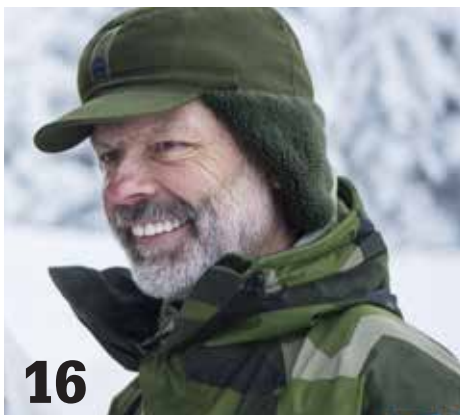
- 20 Militär brottsbekämpning, allt mer avancerad
- 26 Starkare militärpolis i ny organisation

FÖRBUNDSNYTT

- 28 Arbetsmiljöverket: FM HSO är behörig
- 29 Besvara medlemsundersökningen!
- 30 Flera tvister lösta efter förstärkning
- 31 Skyddsombudstvist på F7 löst

INSÄNDARE

- 32 Bekymrad både som armékrigare och som skattebetalare
- 34 Replik till Arne Baudin

> "Det händer till och med att vi hittar riktiga butiker som säljer militär utrustning utan att veta om att det är olagligt"

Förste sergeant Tomas Ullfjord

> PRESIDIUM

FÖRBUNDSORDFÖRANDE:

Lars Fresker. Tel: 08-440 83 47,
Mobil: 0706-28 25 81
lars.fresker@officersforbundet.se

1. VICE FÖRBUNDSORDFÖRANDE

Karl-Johan Boberg.
Mobil 076-104 86 30
karl-johan.boberg@officersforbundet.se

2. VICE FÖRBUNDSORDFÖRANDE

Maria von Below. Tel: 0920-234 000
maria.vonbelow@officersforbundet.se

> FRÅGOR

Frågor kring medlemskap, medlemsuppgifter och försäkringar

Susanne Bredberg
Carina Viklund
08-440 83 30.
Telefonstängt onsdagar och fredagar

Frågor kring löne- och anställningsvillkor, rättshjälp, facklig utbildning mm

Ombudsmän Medlemsstöd: 08-440 83 30

Frågor kring information, press och hemsida

Daniel Skoglund 08-440 83 49, 076-525 40 85

> REDAKTION

OMSLAGSBILD

Foto: Andreas Karlsson

ANSVARIG UTGIVARE/ CHEFREDAKTÖR

Daniel Skoglund 076-525 40 85
daniel.skoglund@officersforbundet.se

REPORTER

Linda Sundgren 070-820 39 88
linda.sundgren@officersforbundet.se

ADRESS

Förbundskansli/tidningsredaktion
Box 5338, 102 47 Stockholm
Besöksadress: Sturegatan 15

TELEFON

Växel 08-440 83 30

FAX

08-440 83 40

ANNONSER

Irmér Media AB, 08-742 10 08
info@irmerrmedia.com

Annons bokus senast 1 vecka före redaktionellt manusstopp.

LAYOUT

Produktionsdesign AB
www.produktionsdesign.se
info@produktionsdesign.se

TRYCK

Ljungbergs tryckeri,
Klippan

MANUSSTOPP

Officerstidningen
Nr 4, 17 maj
Nr 5, 16 augusti

INSÄNDARE

Insändare som överskrider 3500 tecken inklusive blanksteg tas ej emot.

Eftertryck utan skriftligt tillstånd från redaktionen förbjuds.

Insändare skickas till:
info@officersforbundet.se

Ökad flygverksamhet får konsekvenser.

”Jag skulle vilja få ett utlåtande från statsmakten eller ÖB”

Anmälningar om störande flygtrafik ökar

Antalet klagomål till flottiljen i Linköping om störande flygtrafik har ökat kraftigt. Framför allt är det gårdsägare vars djur blivit skrämde som hör av sig, men också kringboende som upplever att man flugit för lågt.

För två år sedan kom det in ett drygt hundratal anmälningar om störande flygverksamhet till flygflottiljen i Linköping. Förra året blev det mellan 140 och 150 anmälningar. Fler flygtimmar och införandet av helikopter 16 tros ligga bakom utvecklingen.

– Vi hade en svacka i helikopter- verksamheten under några år, men nu flyger vi mer igen och det kan nog få folk att reagera, säger Niklas Ekstrand, flygchef vid flottiljstaben i Linköping. Helikopter 16 är dessutom större och tyngre och kan säkert bullra mer.

Att det ibland uppstår konflikter mellan boenden och flyget i regio-

nen är kanske inte så konstigt. Det finns gott om djurgårdar runt om i Östergötland samtidigt som det bedrivs omfattande flygverksamhet inom exempelvis Flygskolan, Saab och Försvarets materielverk. Många klagomål gäller dock helikopter.

Skadestånd

– Ett typiskt ärende handlar om att vi flugit över en gård och skrämde hästar eller andra djur eller att man upplevt att vi flugit så lågt att det skallrat i huset, säger Christer Skoog på Malmen som handlägger anmälningarna. Antalet ärenden varierar över året, men flest brukar det vara på våren när folk börjar vistas utomhus mer igen.

Ibland innehåller anmälan också skadeståndsanspråk.

– Det kan handla om stängsel som behöver lagas efter djur som har rymt eller att det uppstått skador på djuren när de blivit skräm-

da, säger Christer Skoog. Det har hänt att folk har tvingats avliva hästar efter att de skadat sig.

Alla större päls- och fjäderfäfar- mar på platser där Försvarmakten bedriver flygverksamhet ska vara anmälda centralt och markerade som röda områden i de flygkartor som piloterna använder. Mindre gårdar försöker helikopterflottiljen själv lägga till i underlaget vartefter de får kännedom om dem. Men även om ambitionen är att undvika dessa områden är det inte alltid möjligt, säger Christer Skoog.

Lokala rödområden

– Ibland flyger vi i lokala rödområden. Det händer också att vi flyger lågt över terräng och så plötsligt öppnar sig landskapet och där dyker det upp en gård. När vi kommer så hastigt kan de hända att djuren blir skrämde.

Flygchef Niklas Ekstrand tycker dock inte att anmälningar och går-

dar inskränker flygverksamheten i någon större utsträckning.

– Den påverkan som blir är i så fall i planeringsfasen. Vi har blivit mer uppmärksamma på vilken effekt vi har på omgivningen och försöker ta så stor hänsyn vi kan, säger han.

Med tanke på försvarets ökande aktivitet generellt i landet, tycker Christer Skoog att det hade varit bra om de som har yttersta ansvaret för militär verksamhet också verkade för att öka allmänhetens förståelse för den.

– Jag skulle vilja få ett utlåtande från statsmakten eller ÖB där de förklarar att vi måste återta militär verksamhet och därför kommer att synas mer, såväl i luften som på sjö och mark. Men överlag tycker jag att vi har en bra dialog med de kringboende.

LINDA SUNDGREN

> NOTISER

STATSFLYGET KAN FLYTTAS TILL ARLANDA

Försvarmakten vill flytta statsflyget från Bromma till Arlanda. Det framgår av Försvarmaktens senaste budgetunderlag till regeringen. Orsaken är

att befintliga hangarer och personalutrymmen på Bromma inte är anpassade för den verksamhet som bedrivs där och det finns brister i arbetsmil-

jön. Man har även begränsningar i öppettider och banklasser. En analys som FM låtit genomföra visar att en anpassning av befintliga lokaler på

Bromma skulle innebära en hyreskostnad på 20 miljoner årligen medan årspriset efter en flytt till Arlanda skulle hamna på elva miljoner. (LS)

Telefonsamtal kan fylla officersklasserna

En granskning visar att det sker ett stort bortfall bland kandidater lämpade för officersprogrammet. Utredarna menar dock att man med ganska enkla åtgärder skulle kunna öka intaget.

Försvarsmakten behöver 150 nyutexaminerade officerare varje år för att fylla organisationen, men det målet nås inte idag. Sedan värnplikten avskaffades söker allt färre till utbildningen och förra året påbörjade endast ett drygt hundratal personer officersprogrammet (OP). Om den vikande trenden håller i sig kan det på sikt få allvarliga konsekvenser för Försvarsmakten. Det säger Johan Österberg vid Försvarshögskolan (FHS) i Karlstad, som är en av forskarna bakom granskningen.

Officerspotential

– Har vi inte tillräckligt med officerare spelar det ingen roll hur många tusen soldater vi kan få in framöver. Vi kommer ändå inte ha tillräckligt med personal för att utbilda dem.

Enligt granskningen har intresset för OP bland dem som prövade till GMU (grundläggande militär utbildning, idag GU ny) mellan 2011 och 2013 sjunkit från 59 till 53 procent. Samtidigt hade endast 19 procent av de som prövade 2014 OP-potential (klarar samtliga fem antagningskrav). Men även om siffrorna visar en negativ lägesbild, tror Johan Österberg att man med ganska enkla medel åter skulle kunna fylla officersklasserna.

– Vi har cirka 1 500 individer varje år som uppger att de är intresserade av att läsa till yrkesofficer och som har OP-potential. Det borde räcka för att få ett tillräckligt antal kadetter.

”Förra året var det 38 individer som hade genomgått alla tester som inte dök upp”

Regelbundna kontakter inför kursstart minskar avhoppet.

Det Försvarsmakten och Försvarshögskolan måste göra, anser han, är att mer aktivt verka för att de som är intresserade och klarar antagningskraven också dyker upp vid terminsstart.

Handfast rekrytering

– Förra året var det 38 individer som hade genomgått alla tester som inte dök upp. Ett sådant spill har varken Försvarsmakten och Försvarshögskolan råd med.

För att trygga återväxten inom officerskåren vill Johan Österberg se mer konkreta och handfasta rekryteringsinsatser. Ett förslag som diskuteras är att ge kadetter på Karlberg i uppdrag att ringa dem som genomgått antagningstester med fullgoda resultat och bjuda in dem till skolan för att visa hur man bor, sover och äter på skolan.

– Från våra insatser för att öka andelen kvinnor i försvaret vet vi att den här typen av direkta åtgär-

FAKTA

Andel som prövade till GMU 2011 till 2013 och som nådde gränsvärdet för att antas till officersprogrammet.

Generell intelligens	52 procent (21 829)
Psykisk funktionsförmåga	56 procent (18 840)
Befälslämplighet	47 procent (14 892)
Fysisk arbetsförmåga	97 procent (17 198)
Muskelstyrka	93 procent (18 595)

der verkar ge väldigt god effekt. Det är dessutom kostnadseffektivt i jämförelse med de omfattande kampanjer som Försvarsmakten driver på teve och i sociala medier.

Varannan befälsämne

FHS granskning visar också att relativt många av de som prövas för GMU inte når upp till officersprogrammets antagningskrav. Medan nästan alla klarar gränsvärdet för muskelstyrka och fysisk arbetsförmåga, är det bara runt hälften som bedöms ha tillräcklig generell intel-

ligens och psykisk funktionsförmåga. Ungefär lika många bedöms ha befälslämplighet. Men att öka klasserna genom sänkta antagningskrav tror, Johan Österberg, är fel väg att gå.

– Internationell forskning visar att det sällan är en bra lösning. Sänker man kraven riskerar man att få folk i ledande befattningar som inte är lämpade för det. Det kan ställa till stora problem, inte minst i internationella insatsområden.

LINDA SUNDGREN

> NOTISER

ÄNNU INGET BESLUT OM NYTT GRANATKASTARSYSTEM

Enligt tidigare planer skulle beslut om ett nytt stridsfordonsburet granatkastarsystem ha fattats i februari. Alla beslutsalternativ bygger på att

man nyttjar de redan anskaffade stridsfordonschassin som inköptes för granatkastarsystemet Amos. Kommande beslut handlar om hur

själva granatkastarsystemet ska utformas. Nuvarande inriktning är att fatta beslut innan sommaren. (DS)

FM VILL FÖRLÄNGA KRI

Försvarsmakten har hemställt till Rekryteringsmyndigheten att den pliktpersonal vars krigsplacering löper ut under tiden 2016–2020 förlängs till att gälla fram till 31 decem-

Problemen hopar sig i marin teknisk tjänst

Ett 40-tal brister har uppdragats inom marinens tekniska tjänst. För att komma till rätta med problemen behöver bland annat personalresurser ses över och kompetensen öka. Det slås fast i en rapport från prod marin.

Teknisk tjänst inom militär sjöfart har dragits med problem under flera år, vilket såväl sjösäkerhetsinspektionen som Försvarmaktens redare upprepade gånger anmält till ÖB. Bristande kompetens, otydlig ansvarsfördelning på Högkvarteret och återkommande nedskärningar och omorganiseringar uppges skapat dagens situation. Enligt Karl-Henrik Anner vid prod marin, som lett utredningen, är det största hotet på lång sikt problemen med personalförsörjningen. På kort sikt är bristerna i konfigurationsledning och kvalitetsbristerna i materielunderhållet de mest allvarliga. De spelar en avgörande roll för upprätthållande av sjösäkerheten.

Tappar kontroll

– Konfigurationsledningen är nyckeln till så mycket, säger han. Det handlar om reglering och dokumentering av ändringar och vem som har rätt att göra dem. Fungerar inte det tappar vi kontroll och det kan bli väldigt dyrt i slutändan.

Karl-Henrik Anner

I rapporten ges flera exempel på när man inte följt bestämmelserna om konfigurationsledning, men även integrerat logistikstöd, liksom effekterna av det. I samband med

Foto: Joel Thuringen – FM

Fokus måste flyttas från att spara pengar till sjösäkerhet, menar rapporten.

halvtidsmodifiering och andra förändringar av HMS Carlskrona har man, på grund av tids- och resursbrist, valt att inte rätta fartygets publikationer. Därmed har man dragit på sig stora problem och dokumentationsbrister som är mycket resurskrävande att åtgärda i efterhand. Visby-systemet är ett annat exempel. Där ledde nerdragningar i det integrerade logistikstödet till så omfattande materielvårdsföreskrifter att det blev ett heltidsarbete för besättningen att underhålla fartyget enligt föreskrifterna.

Nedärvda problem

– Bristande åtgärder och kompetens i ena änden kan bli dyrt i förlängningen då mycket tid och kraft i det dagliga arbetet går åt till att kompensera för bristerna och upprätthålla sjösäkerheten, säger Karl-Henrik Anner.

I rapporten presenteras inte mindre än 165 åtgärdsförslag och de riktar sig till såväl Försvarmakten som Försvarets materielverk. Att sistnämnda part är den som får mest att ta itu med, 107 åtgärds-punkter, beror till stor del på nedärvda problem från FM i samband med de senaste årens omorganiseringar.

– Att man flyttar ett problem från ena sidan borggården till den andra löser inget, säger Karl-Henrik Anner. Tidigare utredningar har utmynnat i förslag om stora Alexanderhugg, men i den här rapporten försöker vi lösa problemen istället.

Obalans

Kritiska och centrala problem som rör båda myndigheterna är bristande personalresurser, otillräcklig ekonomi och frågetecken kring långsiktig kompetensförsörjning. I rapporten dras också slutsatsen att det råder obalans mellan krav och organisationens förmåga att uppfylla dem. Nu måste man rikta in sig på att lösa rimliga sjösäkerhetskrav istället för att fokusera på att spara pengar, står det.

– Jag tror att det finns resurser för att lösa detta, det måste det göra. Hade sjösäkerhetskraven varit uppfyllda hade vi inte behövt göra det här arbetet. Däremot kan vi inte säga att det kommer ske ett visst antal olyckor om inget görs, men har vi kända brister är vi skyldiga att åtgärda dem, säger Karl-Henrik Anner.

Det finns också exempel på olyckor med koppling till bristerna

FAKTA

Utredningen föreslår följande övergripande åtgärder. Samtliga 165 åtgärdsförslag återfinns i rapporten "Utredning teknisk tjänst enligt RMS".

- Förtydliga uppgiftsställningar och ansvarsfördelningar.
- Utveckla och implementera rutiner och verksamhetsregler.
- Se över personalresurser.
- Öka kompetensen.
- Se över ekonomin
- Öka kontroll och uppföljning.
- Se över vissa stödsystem inom teknisk tjänst i militär sjöfart.

i teknisk tjänst. En sådan händelse som omskrivs i rapporten inträffade i Karlskrona skärgård 1999 med fyra allvarligt skadade som följd. En senare olycka med koppling till brister i teknisk tjänst inträffade 2006 i Stockholms skärgård. Stridsbåt 848 förliste utanför Utö och en soldat som fastnat innanför räckverket på däck drogs med under ytan. Först efter att han lyckats kränga av sig flytvästen lyckades han ta sig upp.

"Inga akuta problem"

Men trots omfattande brister anser chefen för den marina sjösäkerhetsinspektionen, Mikael Wendel, att det inte finns några akuta sjösäkerhetsproblem.

– Sjösäkerheten är god, även om det finns brister och begränsningar, säger han. Min bedömning är att vi inte har några sjösäkerhetsrisker på kort sikt. Däremot kan det finnas långsiktiga risker om problemen inte åtgärdas.

Utredningen genomfördes första halvåret 2015 med deltagande från Försvarmakten och FMV.

LINDA SUNDGREN

GSPLACERINGAR

ber 2020, skriver myndigheten på sin hemsida. Normalt kan du vara krigsplacerad i tio år efter senaste tjänstgöringstillfället, men lagen tillåter förlängning i särskilda fall. (DS).

DANSKT STRIDSFLYG KRÄNKTE SVENSKT LUFTRUM

Den 17 mars passerade två danska stridsflygplan av typen F16 svenskt luftrum utan tillstånd. En incidentrote startade och de danska planen läm-

nade nästan omedelbart området. Två månader tidigare flög ett tyskt statsplan av typen Do 228 in på svenskt territorium utan giltigt diplo-

matiskt tillstånd. Båda händelserna är, enligt Försvarmaktens hemsida, att betrakta som kränkningar och har rapporterats till regeringen. (LS)

I jämförelse med befolkningen i övrigt sover veteraner bra.

”Ju högre hotbild desto oroligare sömn”

Svenska veteraner sover gott

Svenska veteraner sover generellt bättre än övriga befolkningen. Det visar en rapport från Uppsala universitetssjukhus. Resultaten går stick i stäv med motsvarande studier i USA och Storbritannien.

Studier i Storbritannien, Australien och USA visar att veteraner oftare än andra lider av sömnstörningar. Insomningsproblem och nattliga uppvaknanden är relativt vanligt hos dem som gjort utlandstjänst och ju högre hotbild desto oroligare sömn. Som före detta yrkesofficer med insatserfarenhet valde Karolina Rodin att i sitt examensarbete på läkarprogrammet studera sömnkvaliteten hos svenska veteraner.

Men till skillnad från undersökningar i andra länder visar hennes studie att svenskar som gjort utlandstjänst sover bättre än befolkningen i stort.

– Vi blev överraskande, vi hade förväntat oss liknande resultat som i de anglosaxiska länderna. Jag har själv varit på insats som plutonchef i Liberia och har hört många kollegor som berättat om sömnproblem, säger hon.

Positiva hälsofaktorer

I studien deltog 1 080 svenska veteraner som tjänstgjort i Kosovo eller Afghanistan mellan 2005 och 2009. Kontrollgruppen bestod av cirka 25 000 individer från fyra svenska städer. Runt 30 procent av

dem i kontrollgruppen uppgav att de hade svårt att somna på kvällen. Motsvarande siffra för veteranerna var 26 procent. På samma sätt var det några procent fler i kontrollgruppen än hos veteranerna som upplevde störd nattsömn.

Karolina Rodin föreslår möjliga orsaker till resultaten. Som att svenska soldater uppvisar fler positiva, sömnpåverkande hälsfaktorer än kollegor i exempelvis USA. Hon

Karolina Rodin

Foto: Privat

tror också att utbildningsnivå och att de svenska soldaterna deltog frivilligt i insatserna haft inverkan.

Lägre risknivå

– Även risknivån i insatsområdena kan ha spelat roll, säger hon. Engelsmän och amerikaner har generellt befunnit sig i områden med högre hotbild än de svenska soldaterna.

Karolina Rodin menar dock att hennes studie inte bör tolkas som att internationell utlandstjänstgöring leder till bättre sömn.

– Det vore intressant att sömnscreena soldater innan de åker iväg och sedan göra en motsvarande kontroll när de kommer hem igen.

LINDA SUNDGREN

> NOTISER

FLYGVAPNET AVVIKELSERAPPORTERAR I PRIO

Sedan första mars genomför Flygvapnet sina driftavvikelseanmälningar (DA) i system Prio. Flygsäkerhetsavdelningen bevakar om

övergången får någon påverkan på anmälningsfrekvensen, men kommer inte att kunna dra några slutsatser förrän tidigast efter sommaren.

Publikationen Flygdags, som samlar inkomna DA, kommer att fortsätta att ges ut i enlighet med nuvarande rutiner. (DS)

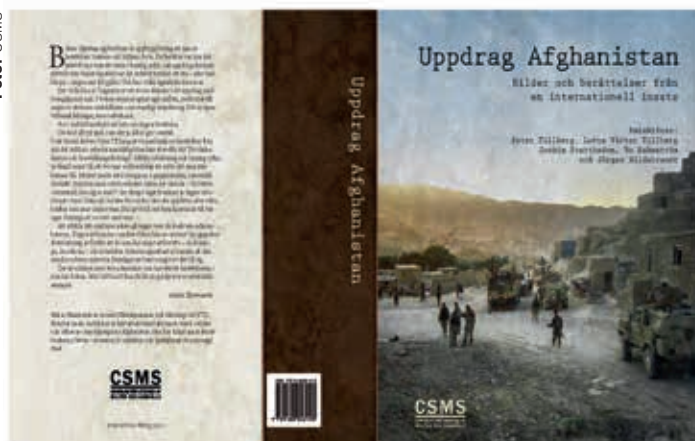
MARINCHEF BLIR NY IN

Den 18:e april tillträdde tidigare marinchefen, Jan Thörnqvist, tjänsten som chef för insatsledningen. Under sin karriär har han även varit chef för röjdykardivisionen

Strid ställer regler mot omdöme

På veterandagen 29 maj släpps en ny bok som samlar personliga berättelser från tjänstgörande i Afghanistan. Officerstidningen har fått möjlighet att läsa ett förhandsexemplar av *Uppdrag Afghanistan*.

Foto: CSMS

– Den komplexa relationen mellan skrivna regler och regelföljande i praktiken är ett centralt tema – och det är här ett militärt yrkeskunnande visar sig, säger Peter Tillberg, före detta yrkesofficer och idag föreståndare för Centrum för Studier av Militär och Samhälle (CSMS) som gjort studien på uppdrag av Forsvarsmakten.

– Först vill jag säga att regler så klart är nödvändiga för vilken organisation som helst. Inte minst för en organisation som Forsvarsmakten som förvaltar ansvaret att utöva dödligt våld. Min tolkning av de berättelser vi samlat in, är att det finns en övertro på att det är skrivna regler som styr praktiskt handlande. Det kanske snarare är det personliga omdömet, mod och känslan för ansvar som i slutändan reglerar agerandet i skarpa situationer, säger Peter Tillberg.

Risk för klyfta

Ofta upplever tjänstgörande att det finns flera motstridiga regler för hur en situation ska hanteras.

– Det kan handla om klyftan mellan linjestaben och den fredstida utbildningen å ena sidan och de opererande förbanden å den andra. Hur många beslut ska fattas borta från det stridande förbandet och hur många nivåer ska processa beslutet? Ju färre lokala beslut och ju fler beslutsnivåer som måste processa, desto djupare riskerar klyftan bli mellan fältet och staben, säger Peter Tillberg.

Återkommande i berättelserna är betydelsen av att som militär, både individuellt och kollektivt, bygga upp ett kvalificerat omdöme. Denna omdömesförmåga måste sättas i relation till ansvar, hierarkier och regler. Många tjänstgörande i boken redogör för hur de i skarpa situationer, ständigt måste hantera alla de regler man fått lära sig och hur man ofta måste bryta mot dem för att kunna lösa sin uppgift.

– Men lärdomen är inte att det bara är att strunta i reglerna, utan att bygga ett system som utvecklar individernas omdöme. Ambitionen är att de ska kunna växa bortom reglerna när en komplex situation kräver det, och även ha ett klimat i organisationen som förmår hantera när någon tar ansvaret för vad situationen kräver, säger Peter Tillberg.

Empiriskt materiel

Uppdrag Afghanistan, med undertiteln *Bilder och berättelser från en internationell insats*, är den tredje boken i en serie från CSMS. Böckerna i serien har utarbetats med hjälp av dialogseminariemetoden som utvecklats vid Kungliga

tekniska högskolan. Det är en forskningsmetod där gruppsamtal dokumenteras och deltagarna får skriva kortare texter om sina erfarenheter som grund inför varje samtal. Tanken är att de insamlade samtalen utgör en empirisk grund för fortsatt forskning.

– Vår tanke är att låta forskare från olika discipliner nyttja dokumentationen för att göra analyser av samtalen och erfarenheterna. Det finns vissa inom Forsvarsmakten idag som säger att nu kan vi kasta de internationella erfarenheterna överbord, nu är det nationellt som gäller. Jag tror att det är fel. Visst finns det Afghanistanspecifika erfarenheter, men det finns också andra erfarenheter som har relevans även i en nationell militär kontext, säger Peter Tillberg.

Peter Tillberg

DANIEL SKOGLUND

Europas försvarsmakter om sociala medier

Stora skillnader under internationell insats

Majoriteten av Europas försvarsmakter tycker det är positivt att använda sociala medier på hemmaplan. Vid internationella insatser är tveksamheten större.

Forskare vid Forsvarshögskolan (FHS) har undersökt hur försvarsmakter inom EU ställer sig till att använda sociala medier. Enkäter skickades ut till samtliga medlemsländer och 25 svarade. Endast Cypern och Grekland avstod från att delta medan Luxemburg föll bort då deras Försvarsmakt inte använder sociala medier över huvud taget. Majoriteten av de svarande uppfattade bruket av sociala medier på hemmaplan som ett bra sätt att marknadsföra verksamheten. Det beskrevs också som en lämplig kommunikationsväg och något som ger ökad transparens. I samband med internationella insatser var man däremot inte lika överens i de svarande länderna.

Forskare förvånade

– Vi hade förväntat oss en större samsyn mellan länderna, säger Eva-Karin Olsson som ledde undersökningen. Under internationella insatser samarbetar man över nationsgränserna vilket borde kunna leda till att man utvecklar ett gemensamt förhållningssätt i den här typen av frågor.

LINDA SUNDGREN

SATSCHEF

på Fjärde sjöstridsflottiljen och styrkechef för Eunavfor:s operation Atalanta. Den första juni blir generalmajor Berndt Grundevik ställföreträdande insatschef. (LS)

SVENSK HELIKOPTER NÄRA ALLVARLIG OLYCKA

Under en rotelflygning i Norge inför vinterns militäroving, Cold respons, fick en svensk helikopter 14 (NH90) oplarnerad markkontakt. Nu utreds händel-

sen av Statens haverikommission (SHK). – Det var ren tur och tillfälligheter som gjorde att det slutade med ett tillbud och inte en allvarlig olycka, säger

utredningsledare Stefan Carnemo. Händelsen inträffade den 27 februari. Haverikommissionens rapport ska vara klar i november. (LS)

Tysk spaning bara på dagen

Det låter som ett aprilskämt, men i januari konstaterades att de spaningsflyg som tyska Bundeswehr skickat till den turkiska basen Incirlik i kampen mot IS i Syrien och Irak hade ett stort problem: De sex planen kunde inte användas efter mörkrets inbrott.

Åtminstone inte till att spana. Anledningen var att Tornado-planen fått ny utrustning (ASSTA 3), som hade starkt lysande vita och röda lysdioder. Dessa medförde att de hjälmburna bildförstärkarna (NVG, night vision goggles) stördes av speglingen.

Det blev inte bättre av att en talesperson från försvarsdepartementet sa att man ju ändå får bättre bilder på dagen och att nattflygningar inte var planerade.

Nya lampor

Eftersom hela nationen hänade försvaret skyndades en ombyggnad av cockpit på. I ett ilförfarande har grön belysning godkänts av kontrollmyndigheten och nu byggs den in planen – en operation som tar runt elva timmar. Tio lampor i främre och bakre cockpit samt 34 knapp- och panelbelysningar berörs. Samtidigt får piloterna gröna visir till sina hjälmar, som också förses med förmonterade hållare till nattkikarna.

Enligt veckotidningen Der Spiegel hade piloterna i Afghanistan liknande problem redan 2007. Då skyddade de sig med pappskivor mot det bländande ljuset, men det tillåter inte föreskrifterna.

ANNIKA ELLER

Arbetsmiljöverket ska nu pröva Försvarsmaktens systematiska arbetsmiljöarbete.

Foto: Concrete Images - TT

Arbetsmiljöverket ändrar uppfattning Grönt ljus för huvudskyddsombud

Arbetsmiljöverket har svängt i frågan om Försvarsmaktens huvudskyddsombud och bedömer Stefan Nilsson som behörig för uppdraget. Nu ska verket pröva om Försvarsmakten brustit i sitt systematiska arbetsmiljöarbete.

I september förra året lämnade Försvarsmaktens huvudskyddsombud, Stefan Nilsson, in en begäran om åtgärder till arbetsgivaren angående hantering av det systematiska arbetsmiljöarbetet, en så kallad 66A. Försvarsmakten svarade med att ifrågasätta Stefan Nilssons mandat att agera huvudskyddsombud och Arbetsmiljöverket (AV) var inledningsvis inne på att ge FM rätt.

Men nu har AV alltså ändrat uppfattning. I ett mejl som ställts till både Högkvarteret och huvudskyddsombudet uppges att man bedömer Stefan Nilsson som behörig.

”För komplicerat”

– Exakt vad som fått oss att ändra uppfattning kan jag inte gå in på, det skulle bli för komplicerat att förklara, säger Lennart Adérn, jurist på Arbetsmiljöverket. Men jag kan säga så mycket som att det bygger på det underlag vi fått in och den mejlkonversation vi haft med både Försvarsmakten och Nilsson.

Nu går man istället vidare med begäran om att titta på brister i det

systematiska arbetsmiljöarbetet. Den 19:e april hölls ett möte med AV där båda parter fick redogöra för sin inställning i frågan. Stefan Nilsson är tacksam för att man nu fokuserar på sakfrågorna och arbetsmiljöarbetet istället för att diskutera hans uppdrag.

Vinst för alla

– Men jag har trott på det här hela tiden, säger han. Jag anser att alla har att vinna på att vi har ett huvudskyddsombud i Försvarsmakten, inte bara arbetstagarorganisationerna utan också Försvarsmakten som får en motpart att samverka med istället för 50 olika.

LINDA SUNDGREN

> NOTISER

EN MILJARD DOLLAR TILL TERRORISM

Terrornätverket Islamiska staten, IS, tros ha en årsinkomst på cirka en miljard dollar om året. Hälften av pengarna kommer från olja; resterande från enskilda organisationer och privatpersoner. Det visar beräk-

ningar vid Centrum för asymmetriska hot- och terrorismstudier (Cats) vid Försvarshögskolan som genomfört en kartläggning på uppdrag av Finansinspektionen.

– Vi kan se hur en svensk som är

på väg till kriget lämnar spår efter sig, säger Lars Nicander vid Cats. Resan till Syrien eller Libyen föregås ofta av en ökad finansiell aktivitet. Man gör sig av med ägodelar och säger upp sig från jobbet, om man har något.

Kartläggningen visar också att av 40 terrordåd som inträffat de senaste 20 åren har tre fjärdedelar kostat under tio tusen dollar styck. (LS)

Svenska officerare: Proffsiga men pratiga

I en intervjuundersökning fick utländska officerare sätta betyg på svenska kollegor. Det blev mest ros, men lite ris. Svenska officerare kritiserades bland annat för sin alltför demokratiska ledarstil.

Svenska officerare pratar och pratar och kommer alltför sent till beslut. Det var en av åsikterna som kom fram när 20 officerare från tio länder fick ge omdömen om sina svenska kollegor.

Intervjuerna gjordes efter att de utländska officerarna hade tjänstgjort med svenska befäl i internationella uppdrag, framför allt i Afghanistan. Undersökningen gjordes med kvalitativ metod vilket betyder att man vände sig till få med fördjupade intervjufrågor. Under intervjun ställdes följdfrågor.

Målet var att få fram betydelsefulla aspekter mer än de tillförlitliga resultat som man kan få vid kvantitativa enkätundersökningar med många svarande.

Bra på vad och hur

De svenska officerarna fick övervägande positiva omdömen. De var vältränade, lugna, hängivna sin uppgift, samvetsgranna, flexibla och självständiga. Dessutom fick svenskarna beröm för att beslut om "vad?" fattades på högsta nivå medan beslut om "hur?" delegerades så långt ner det gick. Detta gav en kultur med tillit.

Till de negativa omdömena hörde att svenskarna kunde vara lite nordiskt återhållsamma och ha svårt att knyta emotionella band.

Utländska kollegor har fått ge sin bild av svenska officerare.

Foto: Anton Thorstensson - FM

Dessutom var självförtroendet inte alltid på topp. Svenskarnas syn på sitt eget land som det bästa, "vi är de goda", fick också kritik.

Konsensuseliten

Som tidigare nämnts ansågs svenskarna söka konsensus inför beslut i allt för hög grad.

– Alla ska med på resan och det tar för lång tid, säger Gerry Larsson, professor i psykologi med inriktning mot ledarskap vid Försvarshögskolan, som gjort undersökningen.

De svenska officerarna ansågs dessutom dra sig för att kritisera sin egen grupp, vilket ledde till att nödvändig negativ feedback inte framfördes.

Gerry Larsson tror att kulturskillnaden gentemot andra länder när det gällde det demokratiska ledarskapet beror på att Sverige är ett av de mest demokratiska länderna i världen.

Att svenska officerare över lag fick goda omdömen tror han beror på att de flesta befäl har erfarenhet av att leda jämnåriga i värnpliktsystemet.

– Har de bemästrat detta så har de gjort en viktig erfarenhet.

Även om en demokratisk ledarstil är av godo när man har gott om tid på sig, anser Gerry Larsson att utbildningen av officerare i Försvarsmakten kan förbättras. Han menar att beslutsfattandet kan väsas under övning. De som är impulsiva kan tränas att tänka efter lite, och de som gärna vill söka konsensus kan fås att fatta snabbara beslut.

Dessutom anser han att de officerare som ska tjänstgöra i en multinationell miljö borde få en basal kännedom om att kulturen är annorlunda mot den svenska.

– Om man är en högre officer och ensam svensk får man ta seden

dit man kommer och bli lite mer kommandoinriktad, säger han.

Nujin Tasci är analytiker vid Insatsledningens avdelning för erfarenhetsanalys vid Försvarsmaktens högkvarter. Hon anser att det finns fördelar och nackdelar med både en demokratisk ledarstil och en mer kommandoinriktad.

– Olika åsikter ger fler möjliga lösningar vilket kan ge ett bättre resultat, eventuellt, säger hon.

Hon framhäver att erfarenheterna från Afghanistan visar att svenska officerare var medvetna om de kulturskillnader som fanns.

– Till exempel kontingentschefer som lett officerare från flera nationer har fått anpassa sitt sätt att leda därefter, och det har de också gjort, säger hon.

AGNETA OLOFSSON,
Frilansjournalist

INGET NYTT I VÅRBUDGETEN

Onsdagen 13 april presenterade regeringen vårändringsbudgeten för 2016. Inga förändringar skedde i budgetposterna som rör militärt försvaret och civil beredskap.

Endast 50 miljoner flyttas från

utgiftsområde 6 Försvar och samhällens krisberedskap.

Det är satsningen på förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor som flyttas fram ett år. (DS)

SVERIGE OCH NATO I SAMFÖRSTÅND

Regeringen lämnade den 17 mars en proposition till riksdagen om så kallat världsstödd till Nato.

Det innebär att Sverige kan upplåta ytor och stöd till Natoleda styrkor i händelse av kris eller militära

operationer i Sverige eller i vårt närområde.

Avtalet bygger på frivillighet och innan det kan aktiveras måste ett nationellt beslut om att bjuda in Nato fattas. (LS)

Rätt kost ger snabbare återhämtning

Stridsvärdet hos soldater försämras avsevärt efter långvarigt fysiskt arbete, men med rätt kost och motion kan återhämtning ske betydligt snabbare. Det visar forskningsrön från Gymnastik- och idrottshögskolan i Stockholm.

Sedan 2013 pågår försvarsinriktad forskning vid Gymnastik- och idrottshögskolan (GIH) i Stockholm. Fokus för studierna är effekten av långvarigt och fysiskt krävande arbete och möjligheter till återhämtning. Tobbe Petterson, disputerad major vid F17, är Försvarsmaktens representant i forskningsgruppen.

– Att kroppen bryts ner vid långvarig fysisk ansträngning är inget nytt. Vad som däremot är intressant är hur lång tid det tar att återhämta sig efteråt och vad man faktiskt kan göra för att påskynda den processen, säger han.

Fältförsök

Studierna har bedrivits med kadettbataljonen på Karlberg, Amf1 samt flygbasjägarna. Hittills har man genomfört labbförsök (gå på löpband med tung utrustning) och fältförsök. Med långvarigt fysiskt arbete avses aktivitet om minst sex timmar. Forskarna har bland annat studerat energiätgång i förhållande till fysisk aktivitet och mätt hormonnivåer i ett stort antal blodprover. Ett tydligt resultat hittills är att det är stor skillnad mellan hur enskilda individer själva upplever sin fysiska status och det mätresultaten visar.

– Dagen efter en längre marsch har de flesta lite träningsvärk men upplever i övrigt att de mår ganska bra. Men mätresultaten visar att det tar betydligt längre tid än några dygn att återhämta sig, säger Tobbe Petterson och fortsätter.

Foto: Mats Carlsson – FM

Kroppen tar längre tid på sig att återhämta efter långmarsch än vad du känner.

– Tittar vi på exempelvis testosteronhalten sjunker den kraftigt under långvarig ansträngning, vilket alltså är negativt för den fysiska och psykiska prestationsförmågan. De närmaste dagarna efter avslutat uppdrag stiger halterna igen, men efter tre dygn är de fortfarande inte uppe på normal nivå. I höst ska vi göra nya mätningar där vi fortsätter att följa hormonnivåerna upp till ett par tre veckors tid för att se hur lång tid det här faktiskt tar.

Påverkan på hormonnivåer och muskulatur har effekter på soldaternas förmåga att lösa sina uppgifter. Bland annat försämras skjutförmågan kraftigt och man får svårare att koncentrera sig. Dessutom ökar risken för skador.

– Om man tror att en god natts sömn räcker som återhämtning

innan man kör igång igen, riskerar man att fortsätta bryta ner kroppen till ännu lägre nivåer. Ibland kanske verksamheten inte tillåter att man får den återhämtning som egentligen behövs, men då ska man i alla fall vara medveten om vilka effekter det får.

Fortsatt nedbrytning

Även om den långa tiden för återhämtning är en ny insikt i det svenska försvaret, har andra nationer redan uppmärksammat detta.

– När USA planerade sitt första intåg i Irak dimensionerade de för låt säga 100 000 soldater, jag minns inte det exakta antalet. Men de hade lika många på hemmaplan, där för utbildning och återhämtning efter rotation till insatsområdet, säger Tobbe Petterson.

”Att bara sätta sig ner efter en lång övning är det värsta man kan göra”

Det finns också flera åtgärder man kan vidta för att påskynda återhämtningstakten. Framför allt handlar det om anpassning av kost och motion.

Lågintensiva rörelser

– Att bara sätta sig ner efter en lång övning är det värsta man kan göra. Man ska hålla igång med lågintensiva rörelser, som promenader eller cykling. Vad gäller kosten behöver man mycket energi under själva insatsen, men i återhämtningsfasen gäller det att verkligen planera kosten så att alla delar av näringsintaget blir tillgodosedda. Man behöver såväl energi- som näringsrik kost med framförallt protein, kolhydrater, vitaminer och mineraler.

Forskningsresultaten tyder också på att de fysiska antagningskraven till olika förband och val av träningsformer kan behöva förändras. Exempelvis finns det sådant som indikerar att det välspredda Cooper-testet, som mäter konditionsnivå, kanske inte är den bästa indikatorn för förmågan att hantera långvarigt fysiskt arbete.

– Det har också varit stort fokus på bålstabilitet med mycket core-övningar, men det är inte självklart rätt inriktning. Vi kanske skulle behöva fokusera mer på bensstyrka, säger Tobbe Petterson.

LINDA SUNDGREN

> NOTISER

UNDERLAG OM SLOPAT ANSLAG INLÄMNAT

Försvarsmakten lämnade 31 mars in ett kompletterande budgetunderlag till regeringen. Där redovisas planerad utveckling för varje krigsförband i

perioden 2016 till 2020. Vidare beskrivs hur anslaget för vidmakthållande och avveckling av materiel och anläggningar (anslag 1:4) kan läggas

in under förbandsanslaget och anslaget för materielanskaffning (1:3). Försvarsmakten önskar en sådan ordning då det vid vissa lägen skulle

underlätta för myndigheten att anpassa och genomföra sin verksamhet utan att behöva ansöka om tillstånd hos regeringen. (DS)

Örlogshotellet Stockholms city

Förmånspris för Officersförbundets medlemmar!

Som för försvarsmaktens och övriga anställda inom försvarsdepartementets verksamhetsområde inkl. medlemmar i hemvärnet, frivilliga försvarsorg. och militära kamratföreningar i SMKR, rekryter under utbildning till sjömän och soldater samt aspiranter och kadetter under utbildning till officer. Gäller även för veteran samt nära anhörig – make/maka & barn – till personal tjänstgörande i utlandsstyrkan.

För rumsbokning:

www.orlogshotellet.com

info@orlogshotellet.com

Tel. 08-611 01 13

Centralt, lugnt läge. Nära med båt, T-bana, buss och spårvagn.

Stiftelsen

Drottning Victorias Örlogshem

etabl. 1908

VÄLKOMNA ÄVEN INOM T.EX. STATENS RAMAVTAL

Svenska Soldathemsförbundets kansli **söker medarbetare**

Är du van vid att arbeta i projekt, självständigt och i team? Är du en social person som trivs att jobba med varierande arbetsuppgifter?

Vi söker en medarbetare på 100% tjänst där del av arbetsuppgifter består av att ansvara för- och vidareutveckla Soldathemsförbundets PREP-kurskoncept.

Läs mer om tjänsten på www.soldathem.org

Sista ansökningsdag: 20 maj 2016.

SVENSKA
SOLDATHEMSFÖRBUNDET

RBS15 MK3 THE POWER TO SUCCEED

The RBS15 Mk3 is the most advanced, long range, surface-to-surface missile system available on the market. It enables rapid reaction and high defence penetration in any scenario – from blue sea and littoral warfare to land attack missions.

You can rely on Saab's *thinking edge* to deliver pioneering, effective products and solutions that enhance your capabilities and give you the power to succeed.

www.saab.com

SAAB

Ny IKFN-handbok i kraft:

”Fan ta den som dolt är här!”

En ny IKFN-handbok trädde i kraft andra april. Borta är den juridiska bilaga som enligt vissa ifrågasatte rätten att bruka våld mot en inkräktare. Nu är det rakare rör som gäller.

– Fan ta den som dolt är här! Han ska få på käften. Så enkelt är det, säger Kenneth Lindmark, stabsofficer på Marintaktiska stabens planeringsavdelning (M5).

IKFN står för *ingripanden vid kränkning i fred och neutralitet*. Det är myndighetens instruktion utifrån de förordningar främst IKFN och tillträdesförordningarna som bestämmer hur Försvarsmakten får agera mot kränkningar i fred. Det som tilldrar sig mest uppmärksamhet är hur ubåtar får bekämpas då det hotet är svårast att hantera på grund av att det är dolt. Exempelvis är närvaron av utländska statsluftfartyg och statsfartyg i övervakningsläge eller trupper mycket enklare att fastställa.

Bruka våld i fred

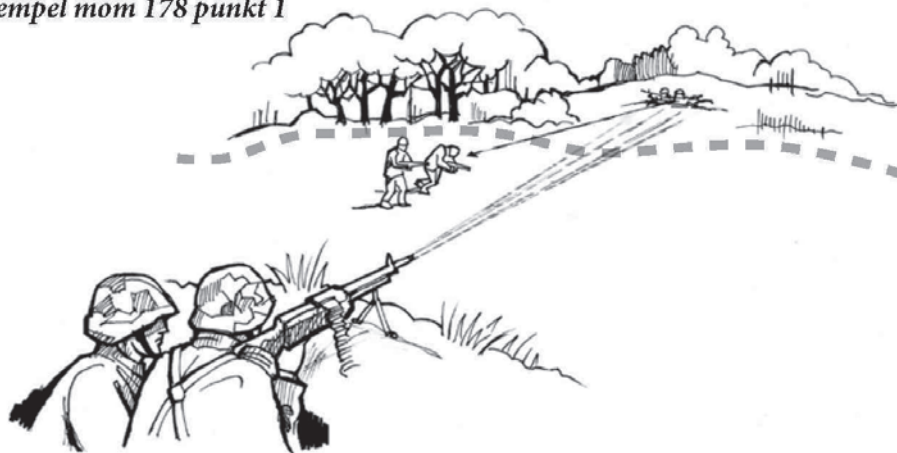
Förändringarna är huvudsakligen smärre, men den bitvis hårt kritiserade juridiska bilagan är slopad. I den ifrågasattes om det var folkrättsligt korrekt att bruka våld i fred mot en annan stats farkoster.

– Den juridiska bilagan var olycklig. Fast som jag sa när debatten blossade upp 2014: Våra fartygschefer vet vad som gäller. Om någon fartygschef hade tvekat på

178. Exempel på handlingar då fientlig avsikt kan föreligga:

1. Eld öppnas mot svenskt territorium från plats utanför svenskt territorium,

Exempel mom 178 punkt 1

grund av den tidigare juridiska bilagan skulle han eller hon ha bytts ut, säger Kenneth Lindmark.

Kenneth Lindmark har lång erfarenhet av ämnet och kritiserade redan 2007 den dåvarande föräldrade IKFN-handboken och bristen på relevanta nationella insatsregler. Han har varit chef för den arbetsgrupp som tagit fram handboken och har skrivit den nya bilaga som sätter IKFN i sitt historiska sammanhang.

I nuvarande IKFN fastställs tydligt att ubåtar inom svenskt inre vatten får angripas utan föregående

varning. Vapen får användas som medför risk för att ubåt sänks. På svenskt territorialhav är rättigheterna något mindre och kraven på varningar innan direkt vapeninsats högre.

Fast och konsekvent

I epilogen skrivs att en stor del av fokus i IKFN ligger på hotet från ubåtar: ”*Skrivningarna i handbokens moment 66–70.5 syftar till att tydligt visa för en främmande makt att Försvarsmakten kommer att uppträda med ett fast och konsekvent agerande även mot främmande*

undervattensverksamhet. Detta innebär ytterst att den kränkande ubåten/farkosten riskerar att sänkas med allt vad det kan innebära i form av skadad eller omkommen personal med mera. Om ubåten intar övervakningsläge kommer skadad personal att omhändertas och besättningens mänskliga rättigheter beaktas.”

Handbok IKFN är fastställd direkt av ÖB, vilket är gjort i syfte att signalera handbokens tyngd för verksamheten, samt att myndighetens högsta företrädare står bakom bokens innehåll.

DANIEL SKOGLUND

Oförutsedda utgifter ökar logistikkostnader

Kostnader för dubbla staber, ny rollupplagning för materielplanering och hyror för lokaler som inte kunnat avyttras. Oförutsedda utgifter fördyrar omdaning av logistiken.

Sammanlagt 760 miljoner skulle sparas genom förändringar i logistiken, men ännu är det långt kvar

innan målet är nått. För samtidigt som utgifterna inom vissa områden minskat har det uppstått nya, oförutsedda kostnader på andra ställen. I Försvarsmaktens årsredovisning för 2015 listas tio områden som man misstänker medfört ökade utgifter, däribland ny organisation för driftstyrning, behov av dubbla datorer och kostnader för dubbla staber.

– Vi håller på att gå igenom varje område och försöker ta reda på hur det påverkat utgiftsläget, säger Göran Grönkvist, chefskontroller på Högkvarteret. Vi har valt att vara mycket självkritiska i det här arbetet och öppet redovisa hela bilden med samtliga kostnader för vår uppdragsgivare.

När alla tillkommande kostnader

identifierats ska man försöka hitta vägar för att minska utgifterna.

– Om man inte kan bli av med en specifik kostnad måste man ta pengarna någon annanstans ifrån. Vi räknar med att hela besparingen på 760 miljoner ska vara genomförd till utgången av 2017.

LINDA SUNDGREN

Tänk på din trygghet.
Det gör vi.

Vad händer med dig och din familjs ekonomi om du skulle råka ut för en olycka eller bli långvarigt sjuk?
Officersförbundet har tänkt på dig och satt ihop ett försäkringspaket som skyddar dig.

Läs mer om dina medlemsförmåner på officersforbundet.se
eller kontakta medlemservice på telefon 08-440 83 30.

Generic

Generic Systems söker ledare med driv, engagemang och nyfikenhet

Vi är ett glatt och kompetent gäng som expanderar och söker affärsenhetschefer inom följande verksamhetsområden:

- Lednings- och kommunikationssystem
- IT-säkerhet • Infrastruktur • Logistikförsörjning
- Marina system • Systemutveckling

Vi söker dig som är en etablerad ledare inom något eller några av våra verksamhetsområden eller erfaren konsult med väl utvecklat affärssinne sugen på att ta sig an nya utmaningar. Du kommer att ha sälj- och personalansvar som du varvar med konsultuppdrag på deltid.

Vi ser att du som söker:

- har minst 10 års relevant arbetslivserfarenhet inom något eller några av våra verksamhetsområden
- är civil-, högskoleingenjör eller teknisk officer,

- har ett brett kontaktnätverk och hög social kompetens
- har god förmåga att självständig leda och driva verksamhet,
- har goda ledaregenskaper
- har välutvecklat sinne för ordning och reda
- har mycket god förmåga att uttrycka dig i tal och skrift på såväl svenska som engelska

Meriterande:

- etablerad inom försvarssektorn med flera års erfarenhet
- erfarenhet av ledande befattning
- god säljvana och affärsmässighet

Låter detta intressant?

Om du har några frågor och funderingar, kontakta VD Patrick Sakurai, patrick.sakurai@generic.se
Skicka ansökan till jobb@generic.se

ARMÉCHEFEN BRÄNNSTRÖM AVGÅR

Arméchefen Anders Brännström lämnar sin post. Anledningen är frustration över de bristande möjligheterna att göra ett bra jobb.

- JAG UPPFATTAR ATT jag inte har förutsättningar att göra ett tillräckligt bra jobb för armén och min frustration har gradvis växt. Jag talade redan med förra ÖB om detta under sommaren förra året och har fortsatt diskussionen med nye ÖB. Nu har vi lyckats få fram en lösning som fungerar för alla parter, säger Anders Brännström.

Anders Brännström lämnar sin befattning första juni och efterträds av Karl Englebretson – idag chef för produktionsstabens sektion för förbandsproduktion (C förb prod).

DET SOM ARMÉCHEFEN upplevt som mest frustrerande är att inte kunna ta hand om arméns utveckling på ett bra sätt. Brännström har idag, trots befattningsnamnet, ingen möjlighet att styra armén. Förbandscheferna är direkt underställda chefen för

Försvarmaktens produktionsstab (C prod). De insatta förbanden leds av Försvarmaktens insatschef (C INS).

– Armén har drabbats hårdast av att vi har plockat sönder allt i sina beståndsdelar. Flygvapnet och marinen har varit duktigare på att behålla kontroll över sina funktioner. Titta på flygvapnet, de har ju exempelvis lyckats rädda

sina stridsledningsbataljoner kvar inom flygvapnet medan arméns ledningsförband lyder under ledningssystemchefen. Marinens logistikdelar ligger i högre grad kvar inom marinen. Marinbasen lyder exempelvis under marinchefen, inte logistikchefen. Arméns logistikbataljoner, däremot, lyder under logistikchefen.

Och det är inte bara de rent förbandsmässiga befälsförhållandena som upplevs som splittrade, även de olika funktionerna är delade.

– Arméns viktigaste verksamhet intill den dag vi är i strid är utbildning, men utbildningsverksamheten ligger i en separat avdelning.

Anders Brännström redogör för sina kontakter med andra länders försvarsmakter och arméstridskrafter och konstaterar att han inte kan komma på något land som splittrat sina stridskrafter som Sverige gjort.

– Krigföringsförmågan finns inom – och består av – de respektive försvarsgrenarna. Vi måste ha försvarsgrenschefer som har ansvar för att hålla samman respektive försvarsgrens utveckling och som är representerade i Försvarmaktsledningen. Med nuvarande struktur kan vi inte bygga den slagkraftigare försvarsmakt som

politikerna beställt. Vi har inte förutsättningarna för att det ska bli tillräckligt bra, säger Anders Brännström.

Försvargrenarna har inte varit sammanhållna organisationer sedan den första juli 1998. Det var då försvarsgrensledningarna försvann ur Högkvarterets organisation. Omorganisationen var ett resultat av en offentlig utredning som bar namnet UTFÖR, (Utvärdering av försvarets ledning och struktur.)

BRÄNNSTRÖM BETONAR ATT hans avgång inte har någon koppling till den senaste debatten i samband med Markstridsdagarna. Då skrev och sade arméchefen att Sverige kan vara i krig inom några år, vilket blev en nyhet som rapporterades, inte bara i Sverige, utan även internationellt. När han nu pratar om uppståndelsen låter han fortfarande uppriktigt förvånad.

– Om du bara tar alla de enskilda faktorer som vi ser som helt uppenbara med konstaterade främmande undervattenskränkningar, Säpos rapporter om ryska krigsförberedelser, kriget i Ukraina, rysk övningsverksamhet och utplacering av Iskanderrobotar i Kaliningrad med mera, är ju slutsatsen alldeles uppenbar, säger han.

Brännström har gjort sig känd för att säga vad han tycker. Från det så kallade ”översteupproret” 2002, via försvaret av tolken Tomovic som tjänstgjort med Brännström i Kosovo 2004 men förklarats vara en säkerhetsrisk av Must, till ställningstagandet 2004 att det behövdes splitterskyddade fordon i Afghanistan, när dåvarande Försvarmaktsledningen ansåg att lättare fordon var rätt materieltyp för att lösa ålagda uppgifter.

– Jag var i Afghanistan på hösten 2004, nyss hemkommen efter att ha hanterat kravallerna i Kosovo på våren. I Afghanistan gick det inte att undgå att se vapen överallt och vilka strukturer som fanns på plats. Det gick redan då att förstå att ju effektivare ISAF-styrkan skulle bli, desto mer skulle vi slå in en kil mellan makt-havarna och makten, att de då skulle försöka göra något åt det. Det var bara logiskt, säger han.

Brännström berättar om hur chefen för underrättelsesektionen på armémaktska kommandot (då ATK, idag ATS) retade upp stora delar av högkvarteret med sina skrivelser om behovet av skyddade fordon.

– Det var först när två officerare stupade i Afghanistan som debatten avgjordes. Det tydliggör varför det är så viktigt att vi i vår organisation lyssnar på våra experter, säger Anders Brännström.

”Vi måste ha försvarsgrenschefer”

Arméchefen Anders Brännström säger sig trivas med armén, men inte med Försvarsmaktens ledningsstruktur.

Bännström anser att han präglats mycket av tiden som plutonchef på Cypern på 80-talet, men framförallt tiden som bataljonchef i Kosovo år 2000 samt som brigadchef i Kosovo 2004. I mars 2004 bröt kravaller ut i Kosovo och hela provinsen blev till ett slagfält när frustrerade kosovoalbaner gick till angrepp både mot den internationella Kforstyrkan och den serbiska minoriteten. Brännströms brigad, där den svenska kontingenten KS09 ingick, var den enda som i efterhand fick godkänt av utomstående bedömare såsom International Crisis Group.

– Jag har stått där ute själv. Uppgiften som vi som inte är i fält har, är för det första att se till att soldaten kan lösa sin uppgift och för det andra att han eller hon ska kunna överleva, säger Brännström.

Tjänstgörande i Armétaktiska kommandot (ATK) vid tiden 2004 till 07 vittnar om att Brännström då var väldigt tydlig med vad som var prioriterat att leverera till de insatta förbanden och de stabsmedlemmar som hamnat på hans lista över prioriterade ärenden, (av vissa stabsmedlemmar skämtsamt kallad för generalens Pita-lista, efter pain in the ass), fick regelbundna kontrollfrågor kring hur ärendena fortlöpte.

BRÄNNSTRÖM RESER JUST nu runt till arméförbanden för att förklara sig inför personalen, samt för att ta farväl. När han gjorde sitt första stopp på Ing2 i Eksjö var filmsalen knökfull och personalen stod längs väggarna för att höra vad han hade att säga. Han förklarade varför han avgick och avslutade med att uppmana personalen att vara raka med sina uppfattningar, speciellt kritiska.

– Jag tror att det i hela Försvarsmakten, mig själv inkluderat, finns en förbättringspotential i att lyssna på uppfattningar som

avviker från det beslutade och allmänt accepterade. Vi har ofta en instinktiv och ryggmärgsmässig reflex att ta avstånd om någon säger något som inte ingår i budskapen. Det är ju inga motståndsmän eller idioter som framför det här. Risken att det är människor som vill Försvarsmakten något ont är ju ytterst låg, säger han och fortsätter:

– Det kanske är så att individerna inte sett hela bilden, men då blir ju kritiken en möjlighet att förklara helheten. Sedan, visst, vissa ändrar sig aldrig, men de flesta lyssnar på goda argument. Och sedan är det ju som sagt väldigt möjligt att kritikerna påtalar brister vi inte tänkt på.

Brännström säger flera gånger under intervjun att han känner att han fattat rätt beslut, även om han lika ofta återkommer till att han kommer att sakna att få jobba direkt med armén.

– Det har varit ett svårt beslut att släppa armébiten. Fick mitt hjärta bestämma skulle jag helst vilja stanna kvar på min post minst intill pension. Fast jag tror inte det är bra att knyta handen i fickan och inte ta frustrationen på allvar. Det här beslutet är bättre för organisationen. Det känns bra att Karl Engelbrektsson kliver in efter mig som en ny frisk kraft, jag tror att det blir bäst för armén, säger Anders Brännström.

Om framtiden säger han:

– Visst, övningsledare för Viking 18 är väl inte drömjobbet efter min nuvarande post. Men jag ser på detta som alla andra arbetsuppgifter jag fått. Man kan välja mellan att göra ett bra jobb, eller ett dåligt, och jag vill göra ett bra jobb även här.

Enligt nuvarande plan går Brännström i pension 2018, efter att Viking 18 genomförts.

DANIEL SKOGLUND

I Boken *Uppdrag Afghanistan*, som utkommer i maj, redovisar ett antal tidigare tjänstgörande i Afghanistan delar av sina upplevelser och reflektioner över sin yrkespraktik. (se sidan 9) Officerstidningen har fått möjlighet att återge en text av Pär Thornell, major vid P4/MSS, robotgruppchef på KS02, skytteplutonchef på FS21 och rådgivare på FS28.

RASTLÖSHETENS FRÅNVARO

UNDER DAGEN HAR vår lokala tolk uppträtt märkligt. Han är ointresserad och mycket orolig. Det har också visat sig att han har med sig en mobiltelefon som han har använt flitigt. Oförmögen att kontrollera vad tolken säger eller vilka han ringt till tog jag beslutet att beslagta hans telefon. Tolken uttryckte oro över att inte få ha sin mobil men det var ett enkelt beslut från min sida. Han var sannolikt även påverkad av marijuana och var långt ifrån pålitlig.

Lite senare under dagen får jag en mycket oväntad rapport om att tolken har flytt från vår befästning belägen långt ute på landsbygden i den gåtfulla miljön där människor lever under förhållanden som kanske kan liknas med hur vi levde under järnåldern. Han har hoppat över taggtråd och hinder, utlöst larmminor och satt av mot närmsta by. Hur ska vi klara oss härute utan språkförmåga, tänker jag, och börjar redan fundera på vilken apparat det skulle vara bara att få ut en ny tolk till oss från vår huvudbas men vi skickar en rapport till högre chef att han avvikit från platsen. Jag föreslår att avvakta innan vi börjar eftersöka området för att se om han återkommer av sig självt.

Vi börjar söka med obemannad spaningsfarkost från luften. Plötsligt beskjuts vi med välriktad eld från en kul-spruteskytt på cirka sexhundra meters avstånd. Kulorna slår ned vid fötterna och över huvudena på tre till fyra av våra soldater som försöker observera var elden utgår från. Stämningen blir både skärrad och fokuserad. Jag hör en av soldaterna säga: "Tolken ligger säkert bakom det här – han ska få för det här!" Då det är civila både framför och bakom motståndaren är det omöjligt för oss att besvara elden. Det här kan eller får inte ha något samband med tolkens flykt, tänker jag innan operatören styr om vår obemannade spaningsfarkost för att kontrollera vad det är för strid som sker rakt väster om oss och så fort möjlighet ges åter leta efter tolken. Medan jag observerar afghanska polisbilar på monitorn från vår spaningsfarkost rapporterar en av gruppcheferna på radion till mig att tre raketgevärsskyttar framrycker vid en trädrida fyra–femhundra meter bort. Han frågar om de kan öppna eld. Jag är på motsatt sida av vår befästning och kan inte se samma sak som han. Av någon anledning kan vi inte observera längre med spaningsfarkosten.

Foto: Joel Thungren

Varför öppnade inte skyttegruppen eld? De hade både möjlighet och tillstånd att öppna eld. Var det något som gjorde att de inte kunde ta ansvaret? Var det långa afghanska grävspadar på de upptäcktas axlar och inte alls raketgevär? Var det kanske afghanska poliser i civila kläder eller byns milis? Fanns det civila mellan våra soldater och målet, och bortom? Jag frågar över radion då jag springer mot deras sida av befästningen: "Är de ett hot mot oss?" "Nej", svarar han. "Ni har inte eldtillstånd mot upptäckta raketgevärsskyttar!", kommenderar jag.

Byäldsten, som för övrigt bor i det område det sköts ifrån, berättar efteråt att han är tacksam för att vi inte öppnade eld. Han menar att det kan ha varit civilklädda poliser under framryckning att förstärka polisen eller att motståndaren helt enkelt vill att vi ska öppna eld och sätta eld på fälten för att påvisa att ISAF förstör för folket genom att elda upp deras möjlighet till skördar. Vi är medvetna om att byäldsten kanske i själva verket skyddar motståndare i sina uttalanden, men vi kan inte göra så mycket mer än att låta särskilt utbildad personal värdera den här informationen. Vi får dock fler perspektiv på vad

det kan innebära om vi öppnar eld. Indirekt påverkar alltså byäldsten oss.

Tolken kommer springande tillbaka efter att ha varit borta en knapp timme innan allt helt lugnat ned sig. Soldaterna uppvisar ilska och vill genomföra någon form av medeltida straff mot honom. Efter elddopet genomför vi en formell uppställning med plutonen, vårdar våra tankar och sinnen med en enkel ceremoni och sjunger nationalsången nationaldagen till ära. Aktiviteten på fälten och i de närmsta byarna fullkomligt avstannar. Människorna som lever här blickar upp mot vår kulle och lyssnar förundrat. Eldgivning från kulsprutor, raketgevär och vägbomber har nu bytts ut till sång av nordeuropeisk härkomst. Tongångar som kanske aldrig tidigare träffat bybornas hörselgångar. Uttryck för skräck, våld och ilska byts ut mot ceremoniell sång och inre reflektion.

Vi lyckas byta ut tolken dagen därpå och han får senare avsked.

PÅR THORNELL

*Militär brotts-
bekämpning*

ALLT MER AVANCERAD

Materielstölder och häleri tillhör Försvarsmaktens mängdbrott. Stöldgodset säljs ofta vidare på nätet, men efter omfattande insatser av militärpolisens utredare har handeln flyttats till mer slutna sällskap.

Text: Linda Sundgren **Foto:** Andreas Karlsson

Militärpolisen (mp) tillhör de enheter som drog en vinstlott i samband med införandet av ett yrkesförsvaret. I den tidigare organisationen med värnpliktiga var de dominerande uppgifterna trafikkontroll och enklare disciplinärenden. Idag har man byggt upp en utredningsenhet som förser åklagare med kvalificerat underlag i brottmål och som gör egna efterforskningar. Tomas Ullfjord är utredare på Livgardet i Kungsängen.

– 54 procent av alla uppdrag vi får på ett år är utredningsärenden, säger han och pekar på en skärm på väggen som visar fördelningen av militärpolisens uppgifter. Vi är snabba och effektiva och åklagarna brukar vara mycket nöjda med de utredningar vi gör.

HUNDRATALS ÄRENDE KOMMER in till militärpolisen varje år och antalet anmälningar växer stadigt. Om det beror på ökad brottslighet eller på stigande anmälningsbenägenhet vet man inte, men man utgår från att det finns ett relativt stort mörkertal. En mp-utredning startar ofta med att det inkommer tips om oegentligheter från enskilda medarbetare eller från säkerhetstjänsten. Vanligast är anmälningar om försvarsmateriel som ligger ute till försäljning på nätet.

– Det kan vara allt möjligt som hjälmar, stridsvästar, kroppsskydd och annan utrustning, säger Tomas Ullfjord. Däremot hittar vi inte så mycket vapen. Det är hårdare kontroll på dem ute på förbanden.

Samuel Mayer, vid militärpolisens bataljonsstab, säger att Försvarsmakten ser allvarligt på den här typen av förbrytelser. Brottmot lagen om krigsmateriel kan ge upp till fyra års fängelse.

– Materiel som används i Försvarsmakten är bland annat framtagen för väpnad strid, säger Mayer. Den ska användas och destrueras inom Försvarsmakten.

– JA, OCH MAN kan bli åtalad även om man inte visste om att det var olagligt att handla med grejerna, säger Tomas Ullfjord. Det händer till och med att vi hittar riktiga butiker som säljer militär utrustning utan att veta om att det är olagligt.

I de flesta fall lyckas militärpolisen få tag i den som försöker sälja utrustningen, berättar Ullfjord, även om nätförsäljningen oftast inte sker lika öppet längre. Betydligt svårare är det att hitta den som begick stölden. Materiel som återfinns i hälerileden kan ha sålts vidare i flera omgångar.

När militärpolisen får in ett ärende gör de snabbt en första bedömning av huruvida ett brott har begåtts. Finns misstanke om oegentligheter som faller inom ramen för brottsbalken går man vidare och tar fram mer fakta. Därefter sätts ett underlag samman och lämnas över till en allmän åklagare som också blir förunder-

sökningsledare. Militärpolisen genomför sedan utredningen, ofta i samarbete med civil polis.

– Det handlar om att ta fram information, planera och genomföra tillslag, säger Tomas Ullfjord. Hur mycket folk som behövs beror på omständigheterna. Ska vi exempelvis göra en husrannsakan i en liten lägenhet är det relativt enkelt, men handlar det om en större gård med flera byggnader krävs mer resurser.

I SAMBAND MED TILLSLAG används ibland även militärpolisens hundar. Idag finns åtta hundekipage specialiserade inom narkotika, patrull samt vapen, ammunition och sprängmedel. Pär Styf är gruppchef för hundgruppen och har under flera år tjänstgjort tillsammans med schäfern Enok.

– Han är en vapen-, am- och sprängmedelshund, säger Pär Styf medan Enok hoppar ut ur bilen på fordonsparkeringen. Vi tränar sök i stort sett varje dag.

Idag har Pär Styf gömt ett handeldvapen någonstans i en lastbil som står parkerad en bit bort. Enok drar lite rastlöst i kopplet, men när sökkommandot kommer börjar han att fokuserat leta igenom fordonet. Det tar inte många minuter innan han sätter sig nedanför en låda framför höger bakdäck, vilket markerar träff. Husse berömmar och ger honom en boll för väl utfört uppdrag.

– VI HAR VARIT med på skarpa säkerhetssök i samband med olika evenemang, berättar Pär Styf. Då går man igenom ett avspärrat område för att kontrollera att det inte finns något gömt och i de sammanhangen är hundarna ett mycket bra komplement till andra åtgärder.

I den nya militärpolisorganisationen ska antalet hundar utökas och bli mer flexibla. Man ska satsa på så kallade kombihundar som både ska kunna söka efter människor (patrullhundar) och narkotika.

– De kommer att bli mycket användbara och den första kombihunden är under utbildningen, säger Pär Styf.

Efter ett tillslag går utredningen in i nästa fas. Om det exempelvis rör sig om beslagtaget materiel ska varje upphittat föremål granskas och identifieras.

– I vissa fall handlar det om 100-tals beslagspunkter och det

”Däremot hittar vi inte så mycket vapen. Det är hårdare kontroll på dem ute på förbanden.”

Militära brottsutredningar kan vara mycket omfattande och ta månader att slutföra, säger förste sergeant Tomas Ullfjord.

kan vara ett väldigt omfattande och tidskrävande arbete, säger Tomas Ullfjord. Vi går igenom allt, pryl för pryl, och måste ibland kontakta experter för att säkerställa att det verkligen tillhör Försvarsmakten. En del är bara fejk, men kan ändå vara svåra att skilja från riktiga grejer.

– Viss materiel är dessutom tillåten att sälja vidare, fortsätter han. Men då ska det finnas ett skrivet avtal om försäljningstillstånd och det måste också kontrolleras.

Samuel Mayer

NÄR BROTTsutredningen VÄL är klar och ärendet går till domstol kan det bli aktuellt för militärpolisen att gå vidare och utreda de interna sidospår som ibland dyker upp i samband med en utredning.

– Det kan vara enskilda medarbetare som borde ha förstått att allt inte var som det skulle eller som handlat fel, utan att för den sakens skull gjort sig skyldiga till något brottsligt. Ett sådant fall

kan hamna i exempelvis försvarets personalansvarsnämnd, säger Tomas Ullfjord.

Militärpolisen har också i uppdrag att försöka verka proaktivt och arbeta brottsförebyggande. I den uppgiften ligger att försöka dra lärdom av de ogärningar som begås.

– Att ett brott genomförts kan tyda på att det finns brister i organisationen och de vill vi hitta, säger Samuel Mayer. Efter en utredning brukar vi upprätta en lista med rekommendationer till åtgärder att nyttja i Försvarsmakten.

– Det kan exempelvis handla om att se över materielflöden mellan lager och förråd, säger Tomas Ullfjord. Kanske behöver man plombera lastpallar under transporten eller förändra andra rutiner.

MILITÄRPOLISEN HAR SAMMA befogenheter som civila poliser, med den skillnaden att mp endast har mandat att agera inom Försvarsmakten. Till Försvarsmakten räknas geografiska områden, personal samt materiel.

– Ibland är det enkelt att avgöra om ett ärende faller inom ramen för vårt mandat, som om någon begår ett brott inne på området, ►

säger överstelöjtnant Tobias Ekman, chef för elfte militärpolisbataljonen. Men om exempelvis någon utifrån begår ett brott in mot Försvarsmakten samordnas utredningsansvaret med andra myndigheter, exempelvis civil polis.

Inom militärpolisen känner man också av den ansträngda situation som de civila kollegorna befinner sig i just nu.

– När vi får in ett ärende ställer vi oss frågan om vi har kapacitet och kompetens att hantera det. Om inte ska vi söka stöd hos civil polis, men de är så pressade nuförtiden att de gärna ser att vi hanterar våra egna ärenden, säger Tobias Ekman.

Tobias Ekman

FÖR ATT BLI militärpolis krävs, utöver militär grundutbildning, en termins studier vid Polishögskolan i Växjö med påföljande praktik inom civilpolisen. Den som sedan väljer någon specifik inriktning kan behöva ytterligare befattningsutbildning. Dit hör exempelvis personskyddet.

– Vi har ganska omfattande krav på förkunskaper med vapenhantering och förarbevis för olika fordonstyper, säger ställföreträdande kompanichef David Strante. Dessutom är internationell tjänstgöring mycket meriterande.

Inom personskyddet har man i uppdrag att skydda enskilda individer. Som att följa med personer ur Försvarsmakten under en resa till ett insatsområde. David Strante konstaterar att det finns flera aktörer som ägnar sig åt personskydd, men menar att militärpolisens personskydd är bland de absolut främsta i högriskmiljö och därmed hanterar lägre hotmiljöer nationellt på ett utomordentligt sätt. Men det här, säger han, avspeglar sig inte i ersättningen.

– **DE UPPGIFTER OCH** de krav vi har på oss taktar inte med lönen. Den är för låg, både i relation till vad det kostar att leva i Stockholmsområdet och med tanke på hur konkurrensutsatta vi är. Få andra kan lägga den tid på utbildning som vi gör och folk försvinner härifrån till både polisen och privata firmor. ►

STARKARE MILITÄR- POLIS I NY ORGANISATION

Bättre planering och mer fokus på brottsförebyggande åtgärder. Inom militärpolisen finns stora förväntningar på den nya organisation som började gälla vid årsskiftet.

Text: Linda Sundgren **Foto:** Andreas Karlsson

Militärpolisen har under senare år genomgått omfattande förändringar. Framst i samband med avskaffandet av värnplikten 2009 och bildandet av elfte militärpolisbataljonen första januari i år. Vid militärpolisenheten, som också organiserades om vid årsskiftet, anser man att åtgärderna sammantaget skapar goda förutsättningar för en tydligare, starkare och mer kvalificerad militärpolis (mp).

– Geografiskt är militärpoliserna utspridda över riket, både inom våra krigsförband samt på regementen och flottiljer, vilket är en utmaning, säger chefen för militärpolisenheten, Håkan Adén. Genom att samla en stor del av personalen inom bataljonen kan vi skapa en mer sammanhållen organisation.

ELFTE MILITÄRPOLISBATALJONEN bildades genom en sammanlagning av dåvarande 14:e- och 15:e mp-kompaniet samt delar av mp-enheten. Den nya bataljonen består av två militärpolis kompanier, ett personskyddskompani och en utredningsgrupp. Närmare 400 personer arbetar i organisationen, varav ungefär hälften är deltidanställda civilpoliser.

– För oss är det jättebra att ha så många poliser och få tillgång till deras kunskap och kompetens, säger Håkan Adén. Men jag vet att de också uppskattar den utbildning och erfarenhet de får hos oss.

Henrik Persson, kapten och stabsofficer vid mp-enheten, har flera tjänstgöringar i bland annat Afghanistan bakom sig. Han säger att han haft ganska mycket att göra under sina insatser med allt från borttappade klockor till ordningsproblem och allvarligt skadade och dödade. Att det behövs svensk militärpolis på plats under insats, är han övertygad om.

– **OM VÅRA SOLDATER** blir utsatta för brott eller själva misstänks för något har de rätt att bli bemötta enligt svensk lag och av svensk militärpolis. Därför är det viktigt att det finns personal på plats hela tiden som kan agera direkt när något händer.

Håkan Adén

Foto: FM

Henrik Persson

Foto: Viktor Mörsell

MILITÄRPOLISENS SPECIFIKA UPPGIFTER

- Upprätthålla allmän ordning och säkerhet
- Utreda brott och bedriva kriminalunderrättelse
- Genomföra personskydd
- Understöda förbands rörlighet
- Hantera frihetsberövade personer
- Bidra med annat stöd inom militärpolistjänsten

Den nya mp-organisationen ska också verka för att utveckla militärpolisen mot mer brottsförebyggande insatser.

För att det ska bli möjligt behöver man skaffa sig en mer detaljerad bild över hur kriminaliteten inom Försvarsmakten ser ut. Planen är att börja upprätta statistik över ärendena och utifrån den anpassa resurser, personal och utbildning. En annan viktig uppgift för enheten, säger Håkan Adén, är att fortsätta utveckla samarbetet med den civila polisen.

– **TACK VARE ALLA** poliser som jobbar inom militärpolisorganisationen har vi ett stort nätverk av experter inom en mängd olika områden. Idag används den här kompetensen enbart på individbasis men man skulle kunna tänka sig att vi gjorde det mer systematiskt framöver.

Fyra personer tjänstgör på mp-enheten, men rekrytering pågår och man ska bli totalt åtta. På frågan om det är en tillräcklig personalmängd för verksamheten, tvekar Håkan Adén.

– Allt beror på vilka förväntningar och krav man kommer att ställa på oss, säger han efter en stund. Vill man att vi ska lösa fler uppgifter än vi gör idag kan det blir problem.

FÖRBUNDSNYTT

SENASTE NYTT FRÅN
OFFICERSFÖRBUNDET

HAR DU KOLL PÅ ARBETSRÄTTEN

Officersförbundet genomför varje år ett antal fackliga utbildningar där du som är medlem i förbundet kan lära dig mer om de lagar och regler som styr arbetsmarknaden.

facebook

Foto: John Lidman - FM

Försvarmakten och huvudskyddsombudet har olika uppfattning om arbetsmiljöarbetet i försvaret.

Arbetsmiljöverket: FM HSO är behörig

Arbetsmiljöverket (AV) har utifrån en sammantagen bedömning av sin skriftväxling med Försvarmaktens (FM) företrädare och Försvarmaktens huvudskyddsombud (FM HSO) kommit fram till att FM HSO har behörighet att verka i sin roll.

– Det här känns bra. Nu kan vi tillsammans sätta oss ner och jobba för kärnfrågan. En säker arbetsmiljö i Försvarmakten, säger Pelle Avelin, ombudsman på Officersförbundet

Försvarmakten började under förra året ifrågasätta HSO:s mandat. Det hela ställdes på sin spets efter att FM HSO överlämnat en begäran till FM och AV om att utreda det systematiska arbetsmiljöarbetet inom myndigheten.

– Det känns skönt att vi kan lägga paragraffaktandet bakom oss och att kärnfrågorna kan börja diskuteras: bristerna i Försvarmaktens systema-

tiska arbetsmiljöarbete som i förlängningen riskerar våra medlemmars hälsa och liv, säger Pelle Avelin.

Viktigt att jobba vidare

Försvarmakten har i dialog med FM HSO angett att man uppfattar att arbetsmiljöarbetet fungerar väl inom myndigheten.

– Mot detta uttalande står flera anmälda tillbud som kunde fått mycket allvarlig utgång. Titta inte minst på Haverikommissionens granskning av en kollision mellan en G-båt och en lysboj, samt de två pågående utredningarna om inci-

denter inom helikopter verksamheten, säger Pelle Avelin.

De två helikopterincidenterna är tillbudet vid en vinschningsolycka med en HKP 16 över Väneren, samt helikopterincidenten under Cold response i Norge där en helikopter var nära att gå i backen.

– Ute på varje förband finns ett flertal engagerade skyddsombud och nu finns en struktur för att se till att verksamheten kan samordnas av en centralt placerad förtroendevald person i myndigheten. Arbetet med att öka Försvarmaktens tillgänglighet får inte innebära omedvetna risktagningar. Varje tagen risk ska vara känd, bedömd och tas utifrån ett beslut om att den är berättigad i förhållande till målet. Där är det systematiska

arbetsmiljöarbetet nyckeln, säger Pelle Avelin.

”Mycket hängivna”

Officersförbundets medlemmar, tillika Försvarmaktens militära personal, är mycket hängivna, men de ska inte behöva riskera sitt liv och sin hälsa på grund av att politikererna misslyckats att dimensionera och finansiera ett försvar utifrån de uppgifter som ålagts.

– Även när det gäller att nå balans mellan uppgifter och resurser är ett systematiskt arbetsmiljöarbete en synnerligen viktig komponent, säger Pelle Avelin.

Rätt nyttjad kan Arbetsmiljöverkets nya föreskrift om organisatorisk och social arbetsmiljö även bli ett verktyg i det arbetet.

OFFICERSFÖRBUNDET PÅ FACEBOOK

Officersförbundet finns på facebook. Där kan du bland annat få glimtar av förbundets dagliga verksamhet. Välkommen att säga vad du tycker om

Officersförbundet och Försvarsmakten och dela med dig av information du tror är intressant för andra medlemmar.

MEDLEMSSTATISTIK

Yrkesverksamma, 18/4 2016

Soldater/sjömän/gruppbefäl	4 564
Yrkesofficer+reservofficer	8 889
Övriga	99
Hedersmedlem	1

Denna statistik ej direkt jämförbar jämfört med tidigare statistik på grund av nytt medlemsregister.

Besvara medlemsundersökningen!

Officersförbundet genomför just nu en medlemsundersökning. Har du fått en enkät i brevlådan? Besvara den!

Officersförbundet genomför en medlemsundersökning vartannat år. Syftet är att få en bild av medlemmarnas syn på arbets-situationen, arbetsgivaren och på förbundets arbete. Undersökningen bygger på ett slumpmässigt urval bland medlemmarna och genom-

förs i samarbete med företaget Ipsos.

– För att undersökningen ska vara statistiskt tillförlitlig måste så stor andel som möjligt av de utvalda svara, vilket vi ber dig som medlem att göra, säger Daniel Skoglund, som är informationsansvarig och är ansvarig för enkätarbetet på Officersförbundet.

Undersökningen har skickats ut till ett obundet slumpmässigt urval om 1 000 aktiva medlemmar plus

200 extra till aktiva GSS och ytterligare 200 extra till gruppen yrkesaktiva kvinnor för att dessa grupper (som är något färre av medlemsantalet totalt) ska få statistiskt hållbar volym.

– Några som inte ingår i urvalet har frågat om de också kan svara, men det går tyvärr inte. För att statistiken ska fungera måste de som slumpats ut svara, annars får vi problem med representativiteten i svaren, beroende på trovärdig-

hetsfrågor kring om de som väljer att svara är de som redan tycker bra eller dåligt om förbundet och liknande, säger Daniel Skoglund.

Nuvarande deadline för svar är åttonde maj.

De som svarar har också möjlighet att ge frisvar kring sin syn på förbundet och sin arbetsvardag.

– Se detta som en extra chans att påverka och ge din syn på förbundets arbete, säger Daniel Skoglund.

Arbete inlett med individuella pensionsöverenskommelser

Officersförbundet och Försvarsmakten har inlett arbetet med att möjliggöra individuella överenskommelser om avsättning till pension.

I pensionsavtalet PA16 ges möjligheter att göra individuella överens-

kommelser om extra pensionsinbetalningar, vilket kan vara lönsamt för de med månadslön på minst 38 879 kronor.

– Just nu tittar Försvarsmakten på hur formerna för detta avtal skulle vara möjligt att genomföra rent tekniskt och vilka rutiner som

bör brukas för att få ett system som fungerar tydligt, korrekt och är spårbart, säger Peter Löfvendahl, Officersförbundets förbunds-direktör.

När Officersförbundet och Försvarsmakten känner att ett tydligt system finns på plats kom-

mer partsgemensam information att ges.

– Det finns flera medlemmar som uttryckt vilja för att denna möjlighet ska finnas och vi jobbar nu på att det ska genomföras, säger Peter Löfvendahl.

Notiser från F-Pan

Officer uppsagd efter frånvaro med mera

F-Pan beslutar att säga upp en officer på grund av frånvaro från arbetet samt för att ha bokat och bost på hotell när det inte var motiverat utifrån tjänsten, utan officeren istället skulle ha nyttjat

sin bostad för övernattnin. Vidare har officeren attesterat restaurang-måltid för en individ som inte tjänstgjorde vid de aktuella verksamheterna. Att alkohol har ingått i de attesterade underlagen har inte

heller påtalats separat. F-Pan beto-nar att officeren har flera års erfarenhet som chef och stabsmedlem och sålunda borde ha vetat bättre.

Med hänsyn till ovanstående beslutar F-Pan att säga upp officeren.

Soldat uppsagd på grund av undanhållande av information

F-Pan beslutar att säga upp en soldat på grund av att denne inte varit ärlig med sin straffhistorik i säkerhetsprövningsintervjun. Soldaten har inte nämnt att denne innan sin anställning fått ett strafföreläggande på grund av ringa narkotika-brott. Genom att undanhålla detta anser Försvarsmakten att soldaten inte följt de grundläggande skyldigheterna i att vara ärlig mot sin arbetsgivare.

Löneavdrag för oacceptabelt beteende

Två soldater erhåller löneavdrag om 25 procent av daglönen i tio dagar vardera. De två har under en middag på mässen blivit kraftigt berusade och uppträtt mot ett

antal rekryter på ett sätt som upplevts som aggressivt och allmänt orevligt.

Soldaterna har i efterhand uttryckt stor ånger och bett rekryter-

na om ursäkt. Soldaternas förbandschef anser att beteendet är oacceptabelt inom Försvarsmakten och har därför anmält händelsen till F-pan.

Flera tvister lösta efter förstärkning

Tack vare att Försvarsmaktens juridiska stab fått temporär förstärkning har ett antal tvister kunnat lösas den senaste tiden.

– Vi uppskattar att Försvarsmakten stärker sin bemanning. Det gagnar alla parter att vi kan lösa de ärenden som ligger på bordet, säger Peter Löfvendahl, Officersförbundets förbundsdirektör.

Varje avslutad tvist ger en tydlig signal om hur lagar och avtal ska tillämpas och ger alla parter möj-

lighet att justera sitt agerande för att undvika kommande tvister.

Kvarvarande ärenden

Förhandlingarna om semesterlönegarantin och arbetstidsavtalet inklusive insatsarbetstid har inte lösts.

Arbetstidsförhandlingarna försvåras av att Försvarsmakten framhärdar i sin vilja att minska värdet i kollektivavtalen med 100 miljoner. Officersförbundet och övriga arbetstagarorganisationers motstånd fortsätter.

Tvist löst om samverkan gällande verksamhetsorder 2016 på Amf1

Officersförbundet och Försvarsmakten har löst en tvist om samverkan kring årets verksamhetsorder på Amfibieregementet.

Officersförbundet menade att OF AMF flera gånger påtalat att man ville samverka verksamhetsordern på förbandet och att man också hade rätt till det.

Försvarsmakten menade att praxis är att VU:n samverkas centralt på myndighetsnivå och att

det inte finns någon samverkansskyldighet lokalt. Mot detta anförde Officersförbundet att det faktiskt står uttryckligen i VU:n att samverkan ska ske lokalt på varje organisationsenhet när verksamhetsorder tas fram.

Skadestånd utbetalas

Försvarsmakten ger därför Officersförbundet rätt och parterna har enats om att AMF1 ska utbetala ett allmänt skadestånd till Officersförbundet om 10 000 kronor.

ONE PARTNER FOR ALL MISSIONS

Skyddsombudstvist på F7 löst

Officersförbundet och Försvarsmakten har kommit överens i en tvist rörande skyddsombudens delaktighet vid omorganisation på F7.

Officersförbundet menade att skyddsombuden på F7 inte fått delta i arbetet med riskbedömning av den nya organisationen och hävdade att arbetsgivaren har sagt till ett skyddsombud att denne inte får delta i ett möte där arbetsmiljökonsekvenserna skulle diskuteras.

Försvarsmakten håller inte med förbundet i alla stycken men ger ändå förbundet rätt i att skyddsombuden borde ha kallats till ett

antal möten där arbetsmiljökonsekvenser diskuterats. Vidare har man inte låtit skyddsombuden att vara med vid ett bemanningsmöte där de önskat delta.

Skadestånd

Förbundet och Försvarsmakten är eniga om att handlingarna i olika stycken brutit mot arbetsmiljölagen och förtroendemannalagen. Officersförbundet erhåller ett allmänt skadestånd om 20 000 kronor. Två av de berörda skyddsombuden erhåller 15 000 vardera för kränkningen och huvudskyddsombudet erhåller 25 000. Tvisten avslutades den femte april.

Tvist löst om Amf-placering på Migrationsverket

Officersförbundet och Försvarsmakten har löst en tvist om kommandering av personal från Amfibieregementet till Migrationsverket.

En stabsofficer och en logistikofficer från Amfibieregementet kommanderades under hösten 2015 till Migrationsverket utan att samverkan förekommit på förbandet. Försvarsmakten menar att samverkan har genomförts på central nivå och att det akuta läget och den allvariga situationen gjorde att myndigheten kunde tillämpa formuleringen i §11 i medbestämmandelagen som ger

undantag från förhandlingsskyldigheten i vissa särskilda fall.

Extraordinär situation

Officersförbundet medger att det var en extraordinär situation och att tidsbrist förelåg. Däremot borde åtminstone en telefonkontakt kunnat tas med lokala förtroendevalda inom OF AMF.

Parterna enas om att av förarbeten och praxis framgår att arbetsgivaren borde ha samverkat även om läget var kritiskt. Därför ska AMF1 utbetala ett skadestånd på 5 000 kronor till Officersförbundet. Tvisten avslutades den femte april.

Rheinmetall Defence är en komplett leverantör och levererar system och kompetens inom områdena:

- Transportfordon
- Bärgningsfordon
- Reparations- och underhållsfordon
- Stridsutrustning
- Artilleri- och granatkastammunition
- Stridsvagnsammunition
- Specialammunition
- Stridsvagnar och stridsfordon
- Indirekta eldsystem
- Ledning och samband
- Simulering och träningsutrustning
- Logistiklösningar

För mer information: www.rheinmetall-defence.com

Bekymrad både som armékrigare och som skattebetalare

Försvarsmaktens personalförsörjning fungerar inte. Därför har regeringen givit Annika Nordgren Christensen uppdraget att utreda den. Det som gör mig bekymrad är att det finns krafter inom FM som blundar för de uppenbara problem som finns.

De krafter jag avser sitter i en position där de ska lämna Försvarsmaktens råd till utredaren. Vidare bekymras jag av den säkerhetspolitiska utvecklingen i vårt närområde som gör att Sverige snarast möjligt verkligen behöver fatta rätt beslut i denna viktiga fråga. Tidvis tjänstgörande soldater utgör en stor del av soldatbehovet i Försvarsmakten och är den absolut största delen av armén. Eftersom personalförsörjningen inte fungerar så kvarstår gamla värnpliktiga (vpl) krigsplacerade i delar av krigsorganisationen för att undvika förödande hål.

Vad är då problemen?

För det första kan FM med hjälp av Totalförsvarets rekryteringsmyndighet (TRM) inte få den kvalitet som krävs till alla befattningar. Frivilligheten gör att bara de som känner sig hågade utgör rekryteringsunderlaget. Det är en klar begränsning som inte fanns med i vårt tidigare personalförsörjningssystem som byggde på lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt, vilken idag är vilande.

För det andra är problemet att FM inte lyckats attrahera tillräckligt många för tidvis tjänstgöring, vilket efter genomförd grundutbildning omfattar cirka 40 dagar på 4 år. Stora hål återfinns genom den nya personalförsörjningen för krigsorganisationen som nu på kort sikt ska täppas igen med gamla vpl. En åtgärd som på sikt är självdöende om inget görs.

För det tredje är de tidvis tjänstgörande avsevärt mycket dyrare än om Sverige valde att återgå till

Den fattige skattebetalaren, staty utanför skattekontoret i Quakenbrück, Tyskland

pliktplacerade istället. För en mekaniserad bataljon med huvuddel tidvis tjänstgörande soldater är kostnaden 44,1 miljoner kronor dyrare för en krigsförbandsövning om 21 dagar (ska regelmässigt genomförs vart fjärde år) än om samma bataljon hade vpl istället. Räknar man samman antalet bataljoner med samma eller liknande förutsättningar blir det ganska många miljoner som skulle kunna användas till annat, till exempel att öka antalet dagar för övning som ytterligare skulle öka FM förmåga eller kunna utöka dagens anorektiska försvarsmaktsorganisation.

Fördelar med T-tjänstgörande

Finns det då inga fördelar med tidvis tjänstgörande kontra pliktplacerad personal? Jo, det gör det naturligtvis. Fördelen är att de tidvisa kan kallas in till tjänstgöring med

relativt kort varsel utan att det kräver regeringsbeslut. Ett scenario skulle kunna vara vid en uppseglade kris i vårt närområde, men som inte utgör tillräckligt stort hot för att regeringen skulle fatta beslut om till exempel partiell eller allmän mobilisering.

En fördel absolut, men problemet med denna möjlighet är att det tidvisa systemet bygger på frivillighet och inte garanterar tillgänglighet. Soldaten är visserligen anställd men kan välja att inte komma då vederbörande inte lyder under pliktlagen. Det renderar i värsta fall att vederbörande sägs upp på grund av arbetsvägran och pliktplacerade, men kan då inte kallas in med det korta varsel som FM skulle vilja.

De enda logiska och nyktra förslagen blir då, enligt mig, följande:

1. FM ska ha kontinuerligt tjänstgörande soldater till en volym som motsvarar Sveriges behov av att upprätthålla grundberedskap och genomföra insatser under fredstid.
2. Övrig personalförsörjning av krigsorganisationen görs med totalförsvarspliktiga för att ta bort problemen med avsaknad av tillräcklig kvalitet, avsaknad av tillräcklig volym och ineffektivt nyttjande av skattemedel.
3. För att möjliggöra punkt två krävs att regeringen väcker upp den vilande delen av lagen om totalförsvarsplikt och får då mönstringsplikt som rekryteringsinstrument. Hur mönstringsplikten skall utformas i praktiken bör överses för att den inte ska bli alltför dyr men ändå effektiv för behoven.
4. Överse dagens tröghet vid pliktinkallelse i syfte att öka flexibiliteten och tillgängligheten.
5. Officersförsörjningen bör också överses med koppling till mönstringsplikten då inte den heller fungerar med dagens frivilligsystem i botten.
6. Slutligen bör alla personalkategorier som är en del av krigsorganisationen lyda under plikt.

Jag hoppas utredaren kommer fram till slutsatser som är mycket nära ovan punkter. Jag hoppas verkligen att vi upphör med mellanmjölsbeslut i en tid när omvärldsutvecklingen ställer krav på annat. Jag hoppas också att försvarsmakten får möjligheten att gnugga den strategiska time-outen ur ögonen en gång för alla och nyktert se på vilka unika behov vi har, oaktat vilka beslut som fattats tidigare.

Boden-Stockholm den 15 mars 2016
ÖVERSTELÖJTNANT TOMAS NYBOM,
ställföreträdande brigadchef och skattebetalare

- ✓ Allrisk (drulle) ingår
- ✓ 60 dagars reseförsäkring
- ✓ Premiefritt om du plötsligt blir arbetslös

Konsten att vara rätt försäkrad – i hemmets alla vrår.

Visste du att Akademikerförsäkring erbjuder dig som är medlem i Officersförbundet prisvärda försäkringar? Via oss kan du exempelvis teckna en förmånlig hemförsäkring med Moderna Försäkringar som försäkringsgivare.

akademikerforsakring.se/hem

RÖS-skyddat säkerhetsskåp

för servrar i skalskyddsklass SS1/ EMP

Säkerhetsskåpet har utvecklats av KAMIC tillsammans med Rosengrens på uppdrag av försvaret. Skåpet är en säkerhetsinvestering för att skydda viktig information på servrar m.m. från intrång. Välkommen att kontakta oss för mer information!

KAMIC • Box 278, 651 07 KARLSTAD • 054 - 57 01 20 • www.kamicemc.se
 ROSENGRENS • Box 315, 192 30 SOLLENTUNA • 010- 209 51 36 • www.rosengrens.se

 A PART OF KAMIC COMPONENTS

Kamratskap som varar

I utlandstjänst skapas unika band. Vi värnar om den **sammanhållning** som tagit form och stöttar dig som **veteran** genom en sund och trygg tillvaro. Kravlöst, socialt och roligt. Precis som **kamratskap** bör vara.

Välkommen som medlem hos oss.
www.sverigesveteranforbund.se

Sveriges Veteránförbund
 Fredsbaskrarna (SVF)

Replik till Arne Baudin: Sammanhållning viktig, men skapar inte samordning på stridsfältet

Jag tackar Arne Baudin för hans synpunkter på min analys text och för hans utmärkta lästips. Jag griper dessutom tillfället att göra ett förtydligande ifråga om temat från Anthony King's "The Combat Soldier. Infantry Tactics and Cohesion in the Twentieth and Twenty-First Centuries".

Såväl Anthony King som undertecknad håller med Baudin om att sammanhållning utgör en viktig kvalitet i militära enheter. Baudins anförda historiska exempel är dock inte särskilt relevanta för det specifika koordinationsproblem som King fokuserar: kollektivt handlande i modern infanteristrid. En central poäng är att den utspridning som framtvings av det moderna

stridsfältets ökade eldkraft ställer arméenheter inför ett väsentligen nytt koordinationsproblem. Detta problem beskrivs först av S.L.A. Marshall, och innebär att flertalet soldater inte kan förmå sig att öppna eld ens mot anstormade fiender.

Bättre förmåga

Varken S.L.A Marshall, Anthony King eller undertecknad hävdar således att social sammanhållning inte skulle vara viktig. King påvisar emellertid att 1900-talets massarméer (med några undantag) i skyttestrid får konstateras ha haft betydande brister i förmågan till kollektivt handlande. Vad King därefter empiriskt belägger är att förmågan till kollektivt agerande är tydligt bättre i de moderna exempel han studerat, huvudsakligen som en effekt av att yrkessoldater kan

ges en längre och/eller bättre träning/utbildning än de i massarmén korttidsutbildade föregångarna.

King, som bland annat genomförde tre besöksperioder i Afghanistan under arbetet med boken, belyser även hur ökad professionalitet förändrar interna relationer och kraven för acceptans i gruppen. Massarmén förlitade sig på social sammanhållning som ett sätt att försöka generera kollektivt handlande i strid, därav bland annat den vita manliga heteronormen liksom satsningar på grupp- och ledarskapsutbildningar av den typ som Baudin nämner.

King hävdar att, i professionella organisationer, genereras social sammanhållning primärt som ett resultat av goda kollektiva prestationer – inte tvärtom. När gruppen presterar väl skapar detta kollektiv

stolthet och sammanhållning, snarare än att lagkänsla och sammanhållning först skall skapas för att möjliggöra skickligt kollektivt handlande.

KARL YDÉN

Chalmers, KCL, KKrVA etc.

Hilleberg Tents. Any mission. Any climate. Anywhere.

ATLAS

10.5 kg. • Rymmer upp till åtta personer plus utrustning. • Fullt utbyggbart med innertält, golv och absider som tillhör samt möjlighet att koppla samman fler tält. • Idealiskt för olika användare på många större fältövningar.

KERON 4 GT

5.5 kg. • Rymmer fyra personer plus utrustning. • Tältet har två ingångar/absider, där den ena absiden är förlängd. • Optimalt förhållande mellan utrymme och vikt. • Idealiskt tält för mindre enheter under mobila insatser i olika situationer och klimat.

STAIKA

4.0 kg. • Rymmer två personer plus utrustning. • Helt fristående tält med två integrerade absider. • Det optimala skyddet för två personer oavsett terräng och förhållanden. • Fungerar utmärkt i stenig terräng och som OP.

Tälten ovan finns också i MIL-version med ljusdämpad yttertältsväv och svarta staglinor.

I 45 ÅR har Hilleberg tillverkat tält i yppersta kvalitet. Skapade och utvecklade i fjällnära norrlandsmiljö är Hillebergtälten en idealisk kombination av låg vikt, styrka och komfort. För mer information, kontakta Hilleberg: tentmaker@hilleberg.se eller +46 63 57 15 50

HILLEBERG
THE TENTMAKER

YOU ARE PROTECTED

Färist Mobile™ skyddar dig mot angrepp och avlyssning. Det är en krypterad smartphone baserad på svensk säkerhetsteknologi som är godkänd på nivån Restricted. Tala och messa krypterat, surfa nätet säkert, använd vitlistade androidappar. Anslut till interna resurser, lagra data krypterat. Och du kan fjärradera den. Säkert.

Besök www.tutus.se
Eller ring oss på 08-551 102 30

POSTTIDNING B

Avs: Officersförbundet, Box 5338, 102 47 STOCKHOLM

LAW ENFORCEMENT & MILITARY

SAFE4U
SECURITY OF SWEDEN

DISTINGUISHED BY INNOVATION